

УДК 811.11+811.13;81'25
№ 0103U004364
Інв. N

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
58012 м. Чернівці, вул. Коцюбинського, 2; тел.: (0372) 58-48-36
факс: (0372) 58-48-18, nd-office@chnu.cv.ua

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Проректор з наукової роботи
проф. _____ О.Г.Ушенко
_____ 2007 р.

**ЗВІТ
ПРО НАУКОВО-ДОСЛІДНУ РОБОТУ
"КРАЇНОЗНАВЧІ, ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧІ, ЛІНГВІСТИЧНІ
ТА ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ
ІНОЗЕМНИХ МОВ"**

Керівник теми
кандидат філологічних наук, доцент

Т.Д. Івасютин

2007

СПИСОК АВТОРІВ

Керівник НДР, завідувач кафедри іноземних мов кандидат філологічних наук, доцент	31.XII.2006	Т.Д.Івасютин
к.ф.н., доцент	31.XII.2006	О.Я.Івасюк
к.ф.н., доцент	31.XII.2006	М.М.Лучак
к.ф.н., доцент	31.XII.2006	З.Б.Куделько
асистент	31.XII.2006	В.В.Семенко
асистент	31.XII.2006	В.В.Богатирець
асистент	31.XII.2006	О.Ф.Слюсар
асистент	31.XII.2006	І.В.Борисевич
асистент	31.XII.2006	К.В.Туллюлюк
асистент	31.XII.2006	В.В.Нічий
асистент	31.XII.2006	О.І.Камінська
асистент	31.XII.2006	І.І.Логвінов
асистент	31.XII.2006	Ю.В.Тимчук

РЕФЕРАТ

Комплексно досліджено вживання часових форм дієслова в сучасній англійській мові (на матеріалі трьох функціональних стилів); опрацьовано лексико-семантичні особливості терміносистеми ринкових взаємин; окреслено параметри вживання безособових конструкцій в сучасній французькій мові; уперше здійснено соціо-лінгвістичний аналіз буковинських антропонімів; науково обґрунтовано явище сенсорної лексики в художній прозі.

Уперше розглянуто соціально-ідеологічні, філософські, морально-психологічні аспекти творчості сучасних письменників Франції: Р.Гарі, І.Неміровскі, П.Мішона, А.Макіна, М.Уельбека, Ф.Клоделя, П.Пежю, А.Жардена, Ф.Вейєрганса; підкреслено новий погляд і ставлення Ж.-Б.Мольєра до релігії (на основі його комедії "Тартюф"); досліджено деякі літературні явища з позицій сучасної компаративістики; введено в науковий обіг досі невідомі твори В.Винниченка паризького періоду; з'ясовано роль деяких "духовних" центрів Європи (Краків, Париж) у творчому становленні українських діячів літератури та мистецтва; уперше вивчено і систематизовано частину франкофонної магрибської літератури; накреслено шляхи вивчення трансформаційної поліфонії фаустівського архетипу в європейській літературі ХХ ст.; уперше розглянуто участь В.Сімовича у публікації в Чернівцях 1912 р. перекладу комедії Ж.-Б.Мольєра "Скупий", здійсненого І.Бажалуком, а також проаналізовано роль І.Франка як редактора українського перекладу В.Самійленка комедії Ж.-Б.Мольєра "Тартюф", опублікованого в літературно-науковому віснику; підкреслено зростаючу роль перекладу у сучасному світі, особливо в процесі європейського об'єднання; досліджено семантику образу у віршованому тексті (епідигматичний аспект відтворення), а також рівні перетворення тексту та засоби досягнення адекватності при перекладі; висвітлено основні етапи становлення українського художнього перекладу, в тому числі і деякі аспекти творчості канадської поетеси Н.Озборн та перекладознавчої діяльності Юрія

Федьковича; в рубриці "лінгвокраїнознавчі та соціокультурні проблеми" вперше в українській політичній науці виконане комплексне дослідження розвитку австрійської партійної системи у контексті європейських трансформаційних процесів на межі ХХ – ХХІ ст.; здійснена спроба системного політологічного аналізу процесу становлення та визнання політики багатокультурності в Канаді, та розв'язання суспільно-політичних проблем шляхом проведення канадським урядом виваженої та толерантної політики багатокультурності.

Ключові слова: гуманістична, християнська мораль, нехристиянська мораль, компаративістика, герменевтика, міф, біблейські мотиви, тема дитинства в літературі, ретроспективність оповіді, адекватний переклад, перекладацькі трансформації, віршований переклад, епідигматичний аспект відтворення, популярний переклад, цілісний (голістичний) підхід до перекладу, маргінальна форма, акультуризація, архетип, антонімія, граматичне поле часу, частотна характеристика, англійська терміносистема ринкових взаємин, нормалізація термінології, автоматичне реферування текстів, безособові конструкції, референтний зміст, антропонім, етнолінгвістичні контакти, семантичне поле сенсори змін, мікрополе, багатокультурність, текстуальні конотації.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
1. ЛІНГВІСТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ.....	10
1.1. Вживання часових форм дієслова у сучасній англійській мові (на матеріалі трьох функціональних стилів).....	10
1.2. Англійська терміносистема ринкових відносин: синтагматичні та парадигматичні особливості.....	11
1.3. Вживання безособових конструкцій у сучасній французькій мові.....	13
1.4. Соціологічно-лінгвістичний аналіз буковинських антропонімів.....	16
1.5. Функціонування сенсорної лексики у художній прозі.....	18
2. ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ.....	21
2.1. Новий погляд на проблематику комедії Ж.-Б. Мольєра ”Тартюф”.....	21
2.2. Компаративістичні літературні дослідження.....	22
2.2.1. П’єса В.Винниченка ”Пророк” у контексті французької драматургії ХХ ст.....	22
2.2.2. Тема дитинства у сучасній європейській літературі, зокрема, у романах французького письменника Р.Гарі.....	23
2.2.3. Типологічні співвідношення між творчістю А.Макіна та деяких російських письменників, зокрема, А.Чехова.....	25
2.3. Ірен Неміровські – французька письменниця, яка прийшла до нас із забуття.....	26
2.4. Критична інтерпретація творчості найсучасніших французьких письменників (П.Мішон, М.Уельбек, П.Пежю, Ф.Клодель, А.Жарден, Ф.Вейєрганс).....	27
2.5. Становлення літературного процесу на межі маргінальних форм (франкомовні алжирські письменниці: А.Джебар, Л.Себбар).....	28

2.6. Трансформаційна поліфонія фастівського архетипу в європейській літературі ХХ ст.....	30
2.7. Роль деяких європейських духовних центрів у мистецькому доробку діячів культури – вихідців з України.....	31
2.7.1. Краків як місто-посередник в українсько-західноєвропейських, в тому числі українсько-польських, взаєминах.....	31
2.7.2. Літературна творчість В.Винниченка паризького періоду.....	32
2.7.3. Париж як джерело для творчого натхнення видатного скульптора О.Архипенка.....	33
3. ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ.....	35
3.1. Два переклади українською мовою комедій Ж.-Б. Мольєра за участі В.Сімовича, та І.Франка.....	35
3.2. Деякі проблеми історії, теорії та практики українського художнього перекладу.....	37
3.3.3. Перекладацька і перекладознавча діяльність Г.Кочура та М.Лукаша.....	39
4. ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ У КОНТЕКСТІ ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВСТВА.....	42
4.1. Феномен канадського мультикультуралізму.....	42
4.2. Особливості розвитку партійної системи Австрії у контексті європейських трансформаційних процесів.....	45
ВИСНОВКИ.....	47
ДОДАТОК: ПУБЛІКАЦІЇ З ТЕМИ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ.....	51

ВСТУП

Останнім часом змінюється не лише концептуальна основа дослідження іноземних мов, а й співвідношення наукових дисциплін філологічного профілю, різних аспектів конкретної мови. Маємо передусім на увазі лінгвокраїнознавство, літературознавство та перекладознавство, галузі, які є невід'ємною складовою усього комплексу філологічних наук.

Слід враховувати тісний зв'язок лінгвістичних та літературознавчих аспектів дослідження із країнознавчими або цивілізаційними елементами. Однак останні не можуть складати лише констатацію фактів нерідною мовою, що потребує як базових лінгвістичних знань, так і додаткових, пов'язаних зі знаннями національних, політичних реалій, з одного боку, та їх перекладацьких еквівалентів, віднаходження яких має базуватися на фахових знаннях, з іншого.

У сучасній лінгвістичній науці переважає методичний принцип "від форми до змісту", тобто аналіз їх семантичного змісту проводиться в основному під кутом зору мовних засобів їх вираження. Саме в такому контексті розглядалися лінгвістичні проблеми деякими викладачами кафедри. Зокрема, вперше комплексно досліджено мовну сутність категорійного значення граматичного часу в залежності від його різнопланової семантики у функціональних стилях сучасної англійської мови. Кандидатська дисертація, присвячена цій науковій проблемі, була успішно захищена Лучаком М.М. в Одеському університеті (2003).

Науково-технічна революція внесла істотні зміни в лінгвістичну модель світу, що спричинило виникнення нової прикладної дисципліни – термінознавства. Зокрема, наукову розвідку в галузі англійської терміносистеми ринкових відносин здійснила Куделько З.Б. і захистила кандидатську дисертацію у Львівському університеті (2003).

Значним виявився набуток мовознавців кафедри у справі наукового осмислення деяких актуальних проблем граматики (ас. Нічий В.В.), лексикології (ас. Тулюлюк К.В.), ономастики (ас. Слюсар О.Ф.).

Значна увага звернена на дослідження літературознавчих проблем від епохи класицизму до найсучасніших літературних зразків. Такий діапазон наукових зацікавлень характерний для досліджень доц. Івасютина Т.Д. від Ж.-Б. Мольєра, через компаративістичні розвідки творчості В.Винниченка у контексті французької драматургії ХХ ст. та виявлення типологічних співвідношень між творчістю Р.Гарі, А.Макіна, А.Чехова, відкриття відомої у міжвоєнний період, а згодом забутої французької письменниці І.Неміровскі, аж до критичного аналізу деяких романів сучасних французьких письменників М.Уельбека, П.Пежю, Ф.Клоделя, А.Жардена, Ф.Вейєрганса. Ряд наукових робіт доц. Івасютина Т.Д. стосувалися ролі деяких європейських духовних центрів, зокрема Кракова і Парижа, у мистецькому доробку діячів культури – вихідців з України, передусім В.Винниченка та О.Архипенка. Асистенти кафедри Логвінов І.І. та Борисевич І.В. досліджували актуальні проблеми літературного процесу в Алжирі та деякі трансформаційні аспекти фаустівського архетипу в європейській літературі ХХ ст.

Загальновідомо: при початку майже всіх нових європейських літератур стояв переклад. Його роль у наш час важко переоцінити. Ось чому перекладознавчі дослідження доц. Івасютина Т.Д. та доц. Івасюк О.Я. стали важливою складовою загальнонаукової кафедральної теми, які вилилися у написання численних статей та учбових посібників.

Деякі політичні процеси в контексті лінгвокраїнознавства були об'єктом дослідження ас. Семенка В.С. та ас. Богатирець В.В. Зокрема, науковій проблемі розвитку австрійської партійної системи у контексті європейських трансформаційних процесів на межі ХХ-ХХІ ст. була присвячена кандидатська дисертація Семенка В.С., успішно захищена у Чернівецькому університеті (2006).

Таким чином, об'єктом наукових досліджень викладачів кафедри стали актуальні питання сучасного мовознавства, літературознавства, перекладознавства та лінгвокраїнознавства.

Мета роботи полягала в тому, щоб докладно вивчити архівні, опубліковані матеріали, літературні твори, що стосуються вищеназваних галузей науки, розширити і поглибити відомості про них.

1. ЛІНГВІСТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

1.1. ВЖИВАННЯ ЧАСОВИХ ФОРМ ДІЄСЛОВА У СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ (НА МАТЕРІАЛІ ТРЬОХ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ СТИЛІВ)

Одним із аспектів наукової діяльності викладачів кафедри були дослідження в царині мовознавства, зокрема в таких його галузях, як термінологія та лексикографія, лексична семантика, ономастика, граматика, фоносемантика.

З 2001 до 2006 року було захищено дві кандидатські дисертації у сфері лінгвістики.

За звітний період Лучак М.М. комплексно досліджував проблеми реалізації категорії граматичного часу дієслова в залежності від його різнопланової семантики у функціональних стилях сучасної англійської мови: художньому, науковому і публіцистичному. Основною метою його дослідження було встановлення частоти вживання часових форм дієслова у функціональних стилях, виявлення залежності вживання дієслів у певному граматичному часі від їх семантики, побудова граматичного поля часу в системі дієслова сучасної англійської мови за допомогою статистичних методів. Матеріалом для наукової роботи слугували тексти трьох функціональних стилів: художній — твори американських та англійських письменників 70-90-х років ХХ століття; науковий — статті з фізики, хімії, біології, економіки (90-і роки); публіцистичний — статті з американських журналів і газет (1991-1993 рр.). Дослідження проводились за допомогою статистичних (квантитативних) методів, які застосовані і апробовані в лінгвістиці (критерій χ^2 , коефіцієнт взаємної спряженості К, кореляційний аналіз).

У квітні 2003 року у спеціалізованій раді Одеського національного університету ім. І.І.Мечнікова Лучак М.М. захистив кандидатську

дисертацію “Вживання часових форм дієслова у сучасній англійській мові (на матеріалі трьох функціональних стилів)“. Спеціальність 10.02.04 – германські мови. Науковий керівник – професор Левицький В.В.

Взяв участь у чотирьох наукових конференціях.

1.2. АНГЛІЙСЬКА ТЕРМІНОСИСТЕМА РИНКОВИХ ВІДНОСИН: СИНТАГМАТИЧНІ ТА ПАРАДИГМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ

Протягом звітнього періоду Куделько З.Б. проводила наукову розвідку у царині термінознавства, зокрема досліджувала англійську терміносистему ринкових взаємин. Наукові пошуки були спрямовані на встановлення лексико-семантичних особливостей терміносистеми ринкових взаємин, виявлення механізму термінологічного планування, розгляд прагматичного функціонування термінологічних одиниць даної терміносистеми. Основними завданнями дослідження були виокремлення лексичних, семантичних та дериваційних особливостей ТО у терміносистемі ринкових взаємин; дослідження особливостей термінологічного планування на прикладі досліджуваної терміносистеми; виявлення проблеми та встановлення шляхів нормалізації ТО терміносистеми ринкових взаємин; аналіз лексичної спряженості термінів англомовної терміносистеми з їх відповідниками в німецькій та українській мовах; обґрунтування деяких прагматичних аспектів вживання англійських термінологічних одиниць ТРВ у фаховому та навчальному дискурсах; укладання програми автоматичного реферування економічного тексту. Об'єктом дослідження слугували терміни ринкових взаємин сучасної англійської мови, а предметом дослідження виступають процеси формування та функціонування термінологічних одиниць системи ринкових взаємин, процеси їх упорядкування та стандартизації, що відбуваються в межах даної фахової субмови.

Куделько З.Б. також займалась укладанням українсько-російсько-англійсько-німецького тлумачного та перекладного словника термінів ринкової економіки, де відповідає за англійську, частково німецьку та українську частини.

Даний словник потрапив до числа семи найкращих україномовних видань 2001 року.

5 листопада 2003 року у Львівському національному університеті імені Івана Франка Куделько З.Б. захистила дисертацію „Англійська терміносистема ринкових взаємин: синтагматичні та парадигматичні особливості”. Спеціальність 10.02.04 – германські мови. Науковий керівник: доктор філологічних наук, професор Кияк Тарас Романович, завідувач кафедри теорії і практики перекладу з німецької мови Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Після захисту дисертації з 2004 року по 2006 рік продовжувала науково-дослідницьку роботу у галузі термінознавства, оскільки науково-технічний прогрес вносить значні зміни у всі сфери розвитку суспільства, в тому числі у мовну картину світу, в зв'язку з чим виникає нагальна потреба вдосконалення системи передавання та обробки інформації, співробітництва науковців різних країн у найрізноманітніших сферах науки й техніки. Одна з найістотніших змін полягає в тому, що переважну частину лінгвістичного фонду складає фахова лексика, і доля термінів у лексичному складі мови стрімко зростає. Тому цілком природно, що лінгвісти надають великого значення вивченню закономірностей утворення термінів, їх структури та семантики, аспектам упорядкування, питанням перекладу, розглядають термінологію як важливу складову сучасної літературної мови. Крім того, методи термінологічних досліджень зумовлюються соціально-прагматичними чинниками, надають термінологічній науці прикладного характеру, об'єктивують процеси дослідження, роблять його результати більш однозначними, навіть дещо категоричнішими, приземленими до вимог конкретної сфери професійної діяльності. Науково-дослідницька розвідка відображена у 10 публікаціях. За даний відрізок часу Куделько З.Б. взяла участь у 7 конференціях.

1.3. ВЖИВАННЯ БЕЗОСОБОВИХ КОНСТРУКЦІЙ В СУЧАСНІЙ ФРАНЦУЗЬКІЙ МОВІ

Асистент кафедри Нічий В.В. розпочала наукові дослідження у галузі мовознавства з листопада 2003. Предметом її наукових інтересів є вживання безособових конструкцій у французькій мові. Опублікувала дві статті у фахових виданнях, одна стаття знаходиться у друці, взяла участь у двох міжнародних конференціях та одній всеукраїнській. Зокрема, розглядалось питання трактування безособових конструкцій зарубіжними, українськими та російськими лінгвістами. Такі вирази як *il pleut* (іде дощ) чи *il faut* (потрібно) деякі вчені вважали безпідметовими, тоді як значення безособовості сховане в потенційних можливостях цих виразів. Крім того, є й інші засоби, які демонструють відмежування особи мовця від зробленого ним висловлювання. Це питання детально розглядається у працях сучасних французьких мовознавців Франсуази Летублон, Бернара Мортюро і Жаклін Бернар. Ці вчені конкретизували свою увагу на способі надання особі „я” ознак іншої особи.

Ідея граматичної опозиції *двоскладне речення / односкладне речення* в російському синтаксисі належить О.О.Шахматову. „Речення в російській мові, – писав він, – поділяються за своєю формою на дві основні різновидності: речення односкладні, які не являють словесного вираження тих двох членів, на які поділяється кожна психологічна комунікація; і речення двоскладні, один компонент яких є пануючим і відповідає психологічному об'єкту, а інший компонент є залежним і відповідає психологічному предикату”. Ця думка знайшла підтримку в книзі О.М.Пешковського „Русский синтаксис в научном освещении”. Безособовими прийнято вважати „такі односкладні речення, в яких виражається дія чи стан, що виникають і існують незалежно від виконавця дії і носія ознаки”.

Безособовими називають речення, дієслівний предикат яких вживається у формі 3–ої особи однини, яка не узгоджується з іменником, якщо він взагалі присутній у реченні. С.Д.Кацнельсон розрізняє два типи безособових речень: 1) безособовість, зумовлена відсутністю особових форм у дієслова і 2) безособове вживання дієслова, яке має особові форми.

М.Маяр стверджує, що лінгвістичне вживання терміна *особа* є дуже двозначним. Щоб покінчити з цією двозначністю він пропонує замінити невизначену категорію *особи* (Personne) категорією *виразу* (Locution), яка визначається виключно на лінгвістичних підставах. Він стверджує, що *безособовість* носить “відбиток особи”. Мова йде про третю особу, яку Бенвеніст хотів перейменувати на “не–особу”, тоді як Дамурет і Пішон запропонували термін *невираження* (délocutif). Немає вираженого підмета, коли говорять: “*Il fait du vent*” (Вітряно), але все–таки ми про щось говоримо – про вітер – але не у формі реального підмета. В цьому випадку невиражений індекс (а саме *il*) доповнений на письмі закінченням *t* дієслова *fait* (*il fait*) позбавлений будь–якої вказівки на іменниковий складник.

Безособовість як форма може бути зумовлена семантично і граматично. Семантично вона зумовлена тоді, коли безособові конструкції позначають безсуб'єктний процес, тобто природні, погодні, метеорологічні явища, в яких людська свідомість не визначає суб'єкта.

Досліджується вживання займенників *ce*, *cela*, *ça* в безособових конструкціях в позиції підмета з дієсловами, що позначають природні ознаки, вживання цих займенників при дієсловах у функції підмета в залежній позиції і як замісників мовного вираження. Вказуються ознаки, за якими визначаються безпідметні конструкції у французькій мові. Протиставляється вживання безособових підметів *il* і *ça*. М. Маяр називає “безособовими” підмети, які не можуть бути виділені зворотом “*c'est ... qui*”. Якщо заглибитись у тлумачення, притаманне цьому звороту, здається, що ця видільна конструкція включає в себе групу підметів, які не можуть протиставлятися чомусь іншому. До цих безособових підметів належать *il*,

деякі випадки вживання *ça* і *on*, заперечні називні групи (*aucun homme, nul homme, pas un homme*). Можна вважати, що ці терміни не можуть бути протиставлені іншим через дві причини: або через те, що вони не мають точного референтного змісту, або їх референтний зміст виражений дуже нечітко, щоб протиставлятися іншому.

Іменник, який замінюється займенником *ça*, підлягає подвійному тлумаченню: з одного боку він ототожнюється як специфічна суттєвість (тлумачення “значення”), з іншого боку, він відноситься до власного досвіду слухача: антецедент збудовано так само, як і опора власного досвіду слухача.

Питання вживання безособових конструкцій досліджувалось у творчості Франсуази Саган. Виявлена частотність їх вживання в окремих творах письменниці. До уваги бралися безособові конструкції, де підметами виступають безособові займенники *il, ce, cela, ça*. Розглядається трактування питання безособовості російськими та французькими вченими.

Була встановлена частотність вживання безособових конструкцій одним і тим же автором, але в різних творах. Зверталася також увага на випадки вживання даних підметів в різних ситуаціях. Такий аналіз необхідний для дослідження частоти вживання безособових конструкцій в художній літературі на прикладі конкретного автора. Це питання вже розглядали деякі сучасні французькі лінгвісти, зокрема Жаклін Бернар, Клодет Оріол-Боєр.

У своїх творах Франсуаза Саган найчастіше вживає безособові конструкції із займенником-підметом *il*, де зворот *il* у *a* посідає перше місце. За ними йдуть безособові речення із займенником-підметом *ce*, потім *ça* і, нарешті, *cela*. Взагалі письменниця часто використовує безособові конструкції, що свідчить про їх живучість у розмовній мові, в літературі та в лінгвістиці в цілому.

Категорія третьої особи в граматиці не обмежується лише людською особою. Властивість безособових конструкцій виключає відношення до особи. Вживання в лінгвістиці терміна безособових дієслів може обмежитися

до "безособової мови", і ніхто не буде помічати відсутності утотоження між значенням "безособової мови" і синтаксичним значенням безпідметових конструкцій.

Безособові конструкції властиві усім мовам. Ось чому їх вживання є таким актуальним і для художньої літератури.

Досліджувалось недостатньо вивчене питання про вживання безособових конструкцій у науковому стилі з метою виявлення частотності їх вживання в лінгвістиці і точних науках.

1.4. СОЦІО-ЛІНГВІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ БУКОВИНСЬКИХ АНТРОПОНІМІВ

Метою наукового дослідження асистента Слюсара О.Ф. є соціологічно-лінгвістичний аналіз буковинських антропонімів виконаний на підставі ексцерпції рукописних історичних джерел – метрикальних книг римо-католицької парафії міста Чернівці у період з 1777 по 1869 рік. Дослідниками було зібрано картотеку історичних антропонімів та виконано опис прізвищ, зокрема, етимологічний та словотворчий аспекти. Особливо наголошено тут на багатонаціональному характері антропонімії Буковини. Запропоноване дослідження є першою цього типу спробою систематизації прізвищ національних меншин Буковини укладеної на підставі метрикальних книг римо-католицької парафії міста Чернівці у період формування на цих землях австро-угорського панування (1777 – 1869 рр.).

Одним з аспектів дослідження є також аналіз лінгвістичної ситуації двомовності (багатомовності) і контактної обумовлене явище інтерференції. Для реалізації цієї мети потрібно виконати наступні завдання:

- показати, що ситуація штучного білінгвізма є найсприятливішою для здійснення інтерференції;

- довести, що лінгвістичною основою дослідження явища інтерференції є теорія мовних контактів.

Об'єктом дослідження є історичні антропоніми Буковини, які є цінним джерелом інформацій про міжетнічні контакти на теренах сучасної Чернівецької області та Чернівців, зокрема.

Підставою є три томи метрикальних книг, перший з яких – *“Liber Natorum sub Parochia Czernovicensi ab anno 1777 usque ad 1811 inclus. Tomus I”* (ф. 987, оп. 1, од. 3) – містить 2773 записи, другий – *“Geburtsmatrik Duplikat für das Jahr 1910. Jhr. Matrikanführung. Czernowitz 1812 – 1825”* (ф. 987, оп. 1, од. 4) – 2590 та найбільший, третій, – *„Liber natorum III 1825 – 1869”* (ф. 987, оп. 1, од. 5) – 11076. Досліджені документи є надзвичайно цінним зібранням особових назв людей різних суспільних верств населення з перевагою назв, що визначають міське населення.

Актуальні дослідження науковців стосувалися головним чином міжетнічних контактів у сфері щоденного життя (напр. політичні, економічні, культурні відносини; тут необхідно згадати про роботи проф. Кажімежа Фелешкі, який походив з Буковини). Аналіз мовних інтерференцій до сьогоденшнього дня не був ще предметом ономастичних досліджень, а це досить великий мовний матеріал, тому що нараховує, у нашому випадку, близько 7 тисяч прізвищ. Етимологічні спостереження у сфері ідентифікаційних визначень відображає процеси онімізації, трансонімізації; є джерелом багатьох інформацій на тему етнолінгвістичних міжлюдських контактів на терені Буковини. Це є надзвичайно важливий аналіз, тому що Чернівці та Буковину завжди характеризували впливи багатьох традицій та культур, також мовних: автохтонів (румунів, українців) та переселенців (німців, поляків, чехів, угорців, євреїв, вірменів, турків, французів, італійців).

Досліджуються також політично-суспільно-культурні чинники, які мали вплив на антропонімічну систему Буковини, що формувалася у цей період, стан актуальних досліджень буковинських особових назв. Одним з результатів науково-дослідницької роботи є *„Словник буковинських прізвищ”* (Чернівці, 2005). Абетковий список прізвищ супроводжують статистичні анотації, що дає можливість подати докладну кількість носіїв

даного прізвища Крім цього, досліджено додаткові визначення, які були подані при єврейських та українських прізвищах. Представлено також залежність способу ідентифікації осіб від національної приналежності та освіти ксьондза, який реєстрував акти хрещення та найважливіші діалектальні явища при творенні так званих буковинських прізвищ.

Аналіз прізвищ проводиться у стислому історичному контексті, тобто з врахуванням анотацій ксьондза, що стосуються окремих представників інших релігій, які перейшли на римо-католицьке визнання (напр. євреїв, протестантів, уніатів). Такий метод уможливорює об'єктивний поділ та оцінку структур, походження та частоти вживаних на Буковині прізвищ на межі XVIII та XIX ст. Нинішнє дослідження проведено на антропонімічному матеріалі обмеженому у просторі та у часі, використано напрацьовані попередниками методи структуралізму, елементи прагматики, морфології та семантики. Семантичний аналіз прізвищ, доповнений аналізом суфіксальних та парадигматичних дериватів від апелятивних підстав та власних назв, відображає онозіологічні аспекти та процеси категоризації, що є невід'ємним елементом акту перцепції.

1.5. ФУНКЦІОНУВАННЯ СЕНСОРНОЇ ЛЕКСИКИ У ХУДОЖНІЙ ПРОЗІ

Асистент Тулюлюк К.В. протягом двох років роботи на кафедрі іноземних мов займалася дослідженням сенсорної лексики. Взяла участь у трьох конференціях, одна з яких міжнародна. У „Буковинському журналі” опублікована стаття про функціонування сенсорної лексики у художній прозі.

У сучасній лінгвістиці вивчення сенсорної лексики, яка означає поняття, пов'язані з чуттєвим сприйманням, та дослідження стилістичної вагомості ”стилістично-нейтральних лексичних одиниць”, які набувають додаткових відтінків у значенні в результаті взаємодії в синтагматичному

ланцюжку з іншими лексичними одиницями, є порівняно новим напрямком. Проблема семантики сенсорної лексики залишається актуальною. Можливості сенсорної лексики як засобу образності ще не отримали достатнього тлумачення. Актуальність роботи визначається також і необхідністю вивчення ролі сенсорної лексики у створенні художньої мовної картини світу. У дослідженні використовується комплексний підхід до аналізу сенсорної лексики, який полягає у вивченні як синтагматики її текстового функціонування у прямих первинних значеннях, так і дослідженні парадигматичних особливостей сенсоризмів та їх системної організації. Основною метою дослідження є виявлення реалізації лексики семантичного поля сенсоризмів, понятійною основою якого є семантична категорія чуттєво сприйманої якості. Поле чуттєво сприйманої якості включає п'ять мікрополів, які відповідають п'яти видам чуттєвого сприймання. Метою дослідження є також виявлення стилістичних функцій сенсорної лексики, її роль у створенні образності, розкритті тем та ідей автора. Основні методи дослідження є лінгвостилістичний контекстуальний аналіз, що дозволяє виявити залежність значення слова від його вербального оточення. Використовуються також компонентний аналіз, кількісний і зіставний аналіз.

Теоретичне значення дослідження полягає в глибшому висвітленні поняття "сенсоризму", ретельнішому дослідженні характеру емоційно-експресивних, оцінних та інших текстуальних конотацій одиниць сенсорної лексики. Об'єднання сенсорної лексики чуттєво сприйманої ознаки в лексико-семантичне поле, що взаємодіє з іншими ЛСП, поглиблює уявлення про системність цього шару лексики і її роль у відображенні світу.

Матеріалом дослідження слугують різноманітні художні твори, зокрема твір Герберта Лоуренса "Райдуга". Мовний та уявний світ даного твору збагачений сенсорною лексикою, яка відіграє важливу роль у розкритті авторських ідей. Різний життєво-емоційний досвід автора і реципієнта призводить до потреби використання слів і виразів мови, що становлять тематичний ряд з різними значеннями в галузі чуттєвого сприйняття.

Таким чином, можна констатувати, що за звітний період проблеми мовознавства були в центрі уваги науковців кафедри: досліджувались окремі проблеми термінознавства, лексичної семантики, ономастики, граматики та фоносемантики, захищено дві дисертації, опубліковано цілий ряд статей та термінологічний словник. Дослідники даної тематики брали участь у численних Міжнародних та Всеукраїнських конференціях.

2. ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

2.1. НОВИЙ ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМАТИКУ КОМЕДІЇ

Ж.-Б. МОЛЬЄРА "ТАРТЮФ"

Літературознавчі дослідження доц. Івасютина Т.Д. та асистентів Логвинова І.І., Борисевич І.В. охоплювали широкий спектр літературознавчих проблем від епохи класицизму до найсучасніших літературних зразків. Зокрема, доц. Івасютин Т.Д., повернувшись до драматургії Ж.-Б. Мольєра (у руслі захищеної ним дисертації на тему: "Ж.-Б. Мольєр в українсько-французьких літературних взаєминах"), здійснив новий підхід щодо тривалої полеміки довкола комедії "Тартюф" і, зокрема, щодо ставлення Мольєра до релігії. До цього часу п'єса продовжує інтригувати численних дослідників, передусім через те, що її головний персонаж не отримав однозначного тлумачення. Значний вплив справили на них погляд чи не найвизначнішого авторитета у цій галузі А.Адама, який вважав Тартюфа "макіавелістом", майже атеїстом. У цьому контексті можна також розглядати твердження Г.Лансона щодо, з одного боку, людської, а, з іншого, - нехристиянської моралі Мольєра. Проаналізувавши погляди сучасних французьких вчених П.Бенішу, Ж.Бордонова, Р.Ясінскі, А.Міттерана, А.Сімона, Ж.Трюше, а також здійснивши інтертекстуальне порівняння із п'єсою "Поліна 1880" французького драматурга ХХ ст. П.-Ж.Жува та вперше дослідивши поему Мольєра "Ореол купола церкви Валь-де-Грас", був зроблений висновок щодо справжніх релігійних почуттів та моралі Мольєра. Французький драматург знав усі тонкощі католицького вчення, яке для себе він зводив до наступного: 1) фанатична прихильність до релігії безпосередньо вела до лицемірства; 2) як наслідок, у всьому необхідна поміркованість, навіть у релігії для того, щоб не перетворитись на смішного і небезпечного святенника.

2.2. КОМПАРАТИВІСТИЧНІ ЛІТЕРАТУРНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Творчість деяких письменників ХХ століття досліджувалась з компаративістичних позицій. Взаємини між різними літературами, культурами, допомагають йти далі і заглиблюватись як у особистий досвід письменника, так і пізнавати інший життєвий вимір. Такий підхід є особливо актуальним зараз, коли учені-компаративісти підкреслюють планетарний характер людського літературного феномену; художня література надає вченим-компаративістам у їх розпорядження величезну галузь, абсолютно відкриту для порівняльних досліджень, що відштовхуються від аналізу розбіжностей та аналогій. У ХХІ столітті паралельно із звичними глибокими дослідженнями можна вже відтепер передбачити, що порівняльне літературознавство буде неодмінно цікавитися загальним літературознавством, яке стане його остаточною метою.

Компаративістика знаходиться на символічному етапі історії, що характеризується різноманітністю підходів до досліджуваної тематики, а це є найкращою запорукою не лише поширення, але й живучості сучасних порівняльних досліджень. Причому, сучасна компаративістика обирає різноманітні шляхи, напрямки (психоаналіз, герменевтика, імагологія, семіотика, філософія, поетика, наратологія, міфокритика, історія ідей).

2.2.1. П'ЄСА В.ВИННИЧЕНКА "ПРОРОК" У КОНТЕКСТІ ФРАНЦУЗЬКОЇ ДРАМАТУРГІЇ ХХ СТ.

Зокрема, п'єса В.Винниченка "Пророк" розглядалась у контексті французької драматургії ХХ ст., а саме амбівалентний образ винниченківського Амара був зіставлений з "двозначним Бекетом" з "костюмною" п'єси "Томас Бекет" відомого французького драматурга ХХ ст.

Ж.Ануя та богоборцем Гецом з драми "Диявол і Господь Бог" письменника-філософа Ж.-П.Сартра.

Спільною для перших двох творів є проблема кохання, дружби і вищого обов'язку, заради виконання якого треба зректись особистого щастя. П'єси Сартра і Ануя зближує, натомість, концепція людського характеру як лицедійства, ролі, яку доводиться грати в реальному житті. Спільним для п'єси українського і французьких авторів є умовність зображеної епохи або місця дії, традиційна для екзистенціалізму ситуація самотності героя, заданості умов і необхідності вибору та питання про істинність віри й маску, відповідальність за збереження свого дару заради інших, інтерпретація міфу про Христа, страждання в ім'я ближніх. Використання авторами біблійних мотивів не знизило життєвої правдивості образів, сприяло складному відтворенню протиріч у характері персонажів. Творчість В.Винниченка зумовлює потребу перегляду "етнографізму" української культури, дослідження виявів у ній християнських традицій та природності її входу до загальноєвропейської.

2.2.2. ТЕМА ДИТИНСТВА У СУЧАСНІЙ ЄВРОПЕЙСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ, ЗОКРЕМА, У РОМАНАХ ФРАНЦУЗЬКОГО ПИСЬМЕННИКА Р.ГАРІ

Наступний етап наукових пошуків стосувався теми дитинства у деяких романах відомого французького письменника Ромена Гарі (1914 - 1980). За 35 років творчої праці він опублікував 32 романи й есе під чотирма різними псевдонімами. Його тексти, як і його іпостасі, були такими різноманітними, що недостатньо спинитися лише на кількох, аби змалювати шлях творчого розвитку чи принаймні створити цілісний синтетичний образ його творчості. Це письменник різноплановий, він щоразу постає іншим. В основі цього барочного принципу лежить відмова від цілісної, утвердженої ідеї співіснування кількох іпостасей в одній особі. Гарі не втомлюється

повторювати, що всередині кожної особистості звучить суголосся, що "я" як цілісність не існує саме по собі. Кожна жива істота фундаментально різниться від інших і відмінна в собі від себе. Гарі досліджує цю відмінність, варіюючи у своїх романах співвідношення реального й уявного. Такі явища спостерігаються у його чи не найвідоміших творах "Обіцянка світанку" (Р.Гарі) та "Життя попереду" (Е.Ажар). Окрім подібних тем і ситуацій, автор концентрує всю увагу на описі долі дитинства, на еволюції її характеру. Однак на відміну від Момо (головного персонажа "Життя попереду", який формується у повній свободі, позбавлений будь-якої підтримки і впливу з боку сім'ї), Ромен із "Обіцянки світанку" постійно живе і діє під невсипущим оком матері, що, з одного боку, сприяє здійсненню ним прекрасної кар'єри, а з іншого – завдає певної шкоди розвитку його бійцівських якостей, твердості його характеру. Чи не це стало причиною тривоги, самотності, невідступного переслідування старості, заперечення фізичного занепаду самого Р.Гарі, описаних через погляд іншого. Дитини.

Персонажем арабського маргінального хлопчика Момо, якого виховує єврейка мадам Роза, Р.Гарі втілює ще одну фундаментальну тему, яка пронизує його творчість – усиновлення. Воно перетворюється на форму захисту проти нелюдності людини, на останній прихисток від нищівної реальності. Бути усиновленим означає почати адаптацію, відчувати любов з боку усиновлювача (мадам Роза). Адже останнє речення роману "Життя попереду" – "треба любити" підкреслює ідею захисту від страху і залежності. Той, хто всиновлює, потребує любові й надає усиновленому статус людяності.

Любов, постійна тема творчості Р.Гарі є гарантом свободи, індивідуальності, відмінності істоти, зокрема, жінки. Про це йдеться в його романі "Світло жінки", де любов – метафора внутрішнього механізму художнього твору: я вибудовую іншого, як я сам себе вибудовую. Кохати означає любити за умов відсутності іншого, тягнутися, пориватися до іншого, який, у свою чергу, уникає бути підвладним комусь. Цей роман порівнюється

із твором "Жінка, яка чекала" сучасного французького письменника російського походження Андрея Макіна (народився 1957 р. у Красноярську. У 1987 р. емігрував до Франції. Написав більше 10 романів французькою мовою, один з яких "Французький заповіт" одержав найпрестижнішу літературну премію - Гонкурівську). В обох романах головні персонажі Яннік і Вера уособлюють жертвність, вірність, жіночність. Їх кохання, хоч і ефемерне, є запорукою протистояння усіляким життєвим негараздам та випробуванням.

Крім того, обидва письменники внесли до французької літератури слов'янський дух (адже Р.Гарі – Роман Кацев по материнській лінії пов'язаний з Росією) та вишукану французьку мову. А.Макін в одному із інтерв'ю підкреслив, що для нього французька мова була ніби культурним "переливанням крові".

2.2.3. ТИПОЛОГІЧНІ СПІВВІДНОШЕННЯ МІЖ ТВОРЧІСТЮ А.МАКІНА ТА ДЕЯКИХ РОСІЙСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ, ЗОКРЕМА, А.ЧЕХОВА

Наступний етап дослідження стосувався пошуків паралелей між творчістю А.Макіна та деяких російських письменників, зокрема, А.Чехова. Всі романи А.Макіна звернені до Росії, до колишнього СРСР, а його проза, хоча й написана французькою, базується не лише на французькій, а й, поза всяким сумнівом, на російській літературній традиції. Ностальгічна тональність, діалогічність стосунків як між минулим і теперішнім, так і між Заходом і Росією, роль пам'яті у творчому процесі, ретроспективність оповіді, яка будується на перехресті трансформованих жанрових традицій роману виховання і псевдоавтобіографії, паралельність процесу дорослішання і пробудження літературного таланту, культ мистецтва, утвердження літератури як дійсної реальності, так само як і деякі стилетворчі фактори, відсилають не лише до Пруста, але й до І.Буніна, А.Чехова. Для

аналізу типологічних співвідношень був обраний роман А.Макіна "Реквієм по Сходу" та новели А.Чехова "Палата № 6" і "Степ". Зокрема, увага була сконцентрована довкола ролі алегорії, метафори, образу-асоціації у творчості обох авторів. Трансформації, яких зазнала чеховська традиція у творчості Макіна легко пояснюється як хронологічною дистанцією між письменниками, так і тими змінами, яких зазнала сама традиція.

Аналіз виявив декілька міжкультурних та міжтекстуальних параметрів у творчості А.Макіна, підкреслюючи, з одного боку, його "російськість", а з іншого, - глибоке укорінення у традиції французької літератури.

2.3. ІРЕН НЕМІРОВСЬКІ – ФРАНЦУЗЬКА ПИСЬМЕННИЦЯ, ЯКА ПРИЙШЛА ДО НАС ІЗ ЗАБУТТЯ

Дослідження українсько-французьких культурних, зокрема літературних взаємин, дозволило натрапити на творчість надзвичайно популярної письменниці міжвоєнної доби Ірен Неміровські (1903 - 1942), якій 2004 року за роман "Французька сюїта" було присуджено літературну премію "Ренодо" (посмертно за твір написаний ще 1944 року).

Народилась І. Неміровські 11 лютого 1903 року у Києві у родині багатого банкіра Леона Неміровські (справжнє старо-єврейське прізвище його було Арієх). Прізвище Неміровські походить від назви українського міста Немирів – одного з найбільших центрів хасидського руху у 18 ст. Отримавши блискучу освіту в сім'ї завдяки високопрофесійним вчителям-вихователям, вона однак була повністю позбавлена материнської любові та ласки, оскільки мати ненавиділа свою доньку впродовж всього її життя. Батько по-своєму любив доньку, не маючи однак часу на спілкування з нею (він пізніше став прототипом головного персонажу роману „Давід Гольдер”). Він не шкодував грошей на її поїздки в найфешенебельніші готелі, курорти Європи, компенсуючи тим самим брак уваги до неї. Проте бурхливі події в Росії 1917-1918 р.р. безпосередньо торкнулись долі цієї заможної єврейсько-

української родини, яка була вимушена покинути революційні Москву, Санкт-Петербург і через Фінляндію і Швецію в липні 1919 року дістались Франції. Ірен мала лише одне бажання: все забути і розпочати нове життя. У Парижі вона отримала диплом бакалавра, вступила на філософський факультет Сорбонського університету, 1926 року успішно його завершила із ступенем ліцензіата. Безмежно закохана в літературу, вона дуже рано сама починає писати і з 1923 року публікує новели та оповідання, які вражають видавців силою правди, вишуканою мовою, глибиною людських пристрастей та життєвих колізій. За неповних 15 років плідної творчої праці залишила цілу галерею людських портретів, бо людським було їх коріння. У її творах можна виявити деякі загальні сюжетні лінії: вигнання, боротьба за виживання у країнах Заходу. Багато героїв повторюють її шлях, приїхавши у Францію, щоб жити, боротися і страждати. У більшості її романів віднаходимо атмосферу її дитинства, проведеного у містах і селах України, а згодом атмосферу французької столиці, пов'язану з її молодістю. Досліджувались три її романи „Давід Гольдер” (1929), „Осінні мухи” (1931) та „Французька сюїта”, що став ніби її заповітом. Зразком для роману одного із найправдивіших свідчень, можна вважати „Війну і мир” Толстого та п'яту симфонію Бетховена; саме так Ірен задумала написати книгу на 1000 сторінках, побудовану як симфонія, але з п'яти частин, в залежності від ритму і тональності.

2.4. КРИТИЧНА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ТВОРЧОСТІ НАЙСУЧАСНІШИХ ФРАНЦУЗЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ (П.МІШОН, М.УЕЛЬБЕК, П.ПЕЖЮ, Ф.КЛОДЕЛЬ, А.ЖАРДЕН, Ф.ВЕЙЄРГАНС)

Зацікавлення зв'язками сучасної французької літератури з мистецтвом спонукало звернутися до деяких творів сучасного французького письменника П'єра Мішона (народився 1945 року). Зокрема, ”Життя Жозефа Рулена” (1988) розповідає про листоношу Рулена, який був товаришем Ван Гога в

Арлі і портрети якого залишив нам Ван Гог. У наївному і дружньому погляді цього "дріб'язка", який нічого не тямить в теорії мистецтв, драма митця, тоді ще нікому не відомого, постає незаперечно. "Господарі і слуги" (1990) використовує "Життя" Гойї, Ватто, П'єро делла Франчески. В образі великого художника, одержимого ідеєю соціального сходження і визнання, сфокусовано його бажання всевладності. Значимою виявляється роль господарів життя, а ще відчуття самотності й невдоволеності, які супроводжують людину, „коли вона приходить у цей світ, який її не оцінить по-справжньому". Автобіографічність відходить на другий план. Побачені майже з науковою точністю герої потрапляють у призму подвійної суб'єктивності. – погляд сучасника і погляд самого автора. Сюди ж долучається і текст "Цар лісу" (1996), який надає могутнє і терпке слово учню Клода Лоррена, що "малює, щоб стати володарем".

Огляд найсучаснішої французької літератури завершився критичним аналізом романів "Можливість острова" М.Уельбека, "Регіт людожера" П.Пежю, "Маленька дівчинка пана Ліна" Ф.Клоделя, "Роман Жарденів" А.Жардена та "Три дні в моєї мами" Ф.Вейєрганса, які вийшли 2005 року. Навіть побіжний погляд на ці твори свідчить про неординарні, іноді провокативні творчі пошуки їх авторів, кожний із яких намагається глибоко, жорстко, без рожевих окулярів, а заодно, непретензійно, прокричати правду про світ у ці смутні, непевні часи.

2.5. СТАНОВЛЕННЯ ЛІТЕРАТУРНОГО ПРОЦЕСУ НА МЕЖІ МАРГІНАЛЬНИХ ФОРМ (ФРАНКОМОВНІ АЛЖИРСЬКІ ПИСЬМЕННИЦІ: А.ДЖЕБАР, Л.СЕББАР)

Цю наукову проблему досліджував асистент кафедри Логвінов І.І. Зокрема, вперше вивчено і систематизовано частину франкофонної магрибської літератури, яка формувалась на межі двох епох: колоніальної доби французького панування та постколоніального відродження

автентичності. Вона залишається унікальним і складним явищем, поєднуючи в собі особливості арабської, берберської та французької культур, світової й автентичної літератури.

Франкомовна література Магрибу позначена специфічними рисами взаємодії та взаємопроникнення культур, художнім поєднанням різних естетичних понять, які виникли у результаті колоніальної присутності Франції. На нашу думку, слід визнати негативні і позитивні наслідки колоніальної присутності Гексагону в Магрибі. У результаті політики культурної асиміляції адаптація мови інтервентів колонізованими народами була не лише єдиним засобом комунікації зі світом, але й своєрідним викликом, свідченням конструктивного оволодіння чужорідним оточенням. Насильницька акультурація призвела до радикальних змін в літературі, вона перейшла виключно на іномовне вираження і призвела до занепаду автентичного письменництва і лише такі жанри як арабська політична публіцистика й усна народна традиція сприяли самозбереженню та розвитку наративного мистецтва у Магрибі. Пробудження національної самосвідомості обумовило прагнення звільнення від політичної залежності. Історична і політична дійсність, довколишня реальність змінила не лише тип словесності арабів і берберів, спровокувавши зміну всієї традиційної ієрархії жанрів, але й сам тип їх художньої свідомості. „Нова” література, нехтуючи, з одного боку, культурою французів, а з іншого, залучаючи саме цю культуру до боротьби за кращі умови життя народу, засвоїла її форми та методи оволодіння реальністю, перетворивши її у реальність художню. Французька культура у Магрибі не лише збагатила арабську та берберську культури цінностями світової літератури, а також через франкомовну літературу ознайомила сучасників з магрибською словесністю, створеною письменниками-автохтонами. Парадокс полягає у тому, що в надрах кривавої історії колоніального загарбання Магрибу визріла нова культура, яка оволоділа новою мовою, набула нових форм і досягнула одного рівня із найрозвинутішими літературами світу.

2.6. ТРАНСФОРМАЦІЙНА ПОЛІФОНІЯ ФАУСТІВСЬКОГО АРХЕТИПУ В ЄВРОПЕЙСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ ХХ СТ.

Актуальність дослідження асистента кафедри Борисевич І.В. полягає у зв'язку наукових зацікавлень з програмами, планами, темами інших європейських держав, такими як Франція, Німеччина, Італія, Бельгія, Росія та Україна. Методи досліджень, які використовуються у дослідженні: порівняльно-історичний, порівняльно-генетичний, порівняльно-типологічний, системний, архетипний.

Досліджуються інтегральні та диференційні аспекти традиційного мотиву, рівень їх дослідження у європейській науці. Розглядаються домінантні аспекти мотиву у легендарно-міфологічному, фольклорному та власне літературному контекстах. Обговорюються процеси становлення фаустівської традиції а також досліджуються основи формально-змістової антонімії фаустівської парадигми у світовому культурологічному контексті.

Досліджується проблема "Домовленість Фауста з Мефістофелем у світовому пізнанні ХХ століття". В цьому контексті розглядається роль «точки відліку» Гете в еволюції та функціонуванні світової фаустіани, фаустівський сюжет як комплекс універсальних загальнолюдських (національних) проблем та онтологічні та екзистенціальні аспекти трансформації проблем "добра" та "зла" у літературних версіях фаустіани.

Підкреслюється роль фаустівського героя в контексті закінчення просвітницької ери та досліджується пошук "пізньобуржуазного" Фауста на Заході та у Росії. Розглядається питання світової фаустіани ХХ ст. її онтологічний, аксіологічний, філософський, чуттєво-психологічний, проблемно-тематичний аспекти. Нарешті, розкривається тема фаустівських мотивів у слов'янських літературах ХІХ - ХХ ст. та фантастичні інтерпретації мотиву домовленості людини з дияволом у літературі ХХ ст.

2.7. РОЛЬ ДЕЯКИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ДУХОВНИХ ЦЕНТРІВ У МИСТЕЦЬКОМУ ДОРОБКУ ДІЯЧІВ КУЛЬТУРИ – ВИХІДЦІВ З УКРАЇНИ

2.7.1. КРАКІВ ЯК МІСТО-ПОСЕРЕДНИК В УКРАЇНСЬКО- ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИХ, В ТОМУ ЧИСЛІ УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКИХ, ВЗАЄМИНАХ

Коло наукових інтересів доц. Івасютина Т.Д. охоплювало також дослідження ролі деяких європейських центрів, яку вони відігравали у становленні та розвитку мистецького доробку деяких вихідців з України, зокрема досліджувалась роль Кракова в українсько-польських культурних, передусім літературних взаємин.

Деякі міста Польщі, передусім Краків, були ніби мостом між Сходом і Заходом, що відіграли велику роль в українсько-західноєвропейських, в тому числі і українсько-польських зв'язках попри всім відомі складні періоди їх спільної історії. Ця проблема особливо актуальна в наш час, коли кордони Європейського Союзу впритул наблизилась до України і є певні побоювання щодо можливої, не лише економічної а й культурної, її ізоляції. Принагідно зауважимо, що власне через польські терени українці, поряд із іншими народами Східної Європи, ознайомились із західноєвропейськими віяннями в культурі. Зокрема, досліджуючи свого часу шляхи проникнення французького театру, в тому числі і комедій Мольєра в Україну, була виявлена велика роль польського посередництва в цьому процесі. Польща відіграла велику роль у становленні і розвитку письменництва і культури взагалі в Україні. Серед польських же міст у цьому процесі особливе місце належить Кракову, у багатій історії якого вчені віднаходять нові і піддають всесторонньому аналізу відомі протягом століть свідчення творчого співіснування культур Заходу і Сходу у цьому регіоні. У Кракові можна

знайти багато доказів того, що через польські терени проходило пограниччя візантійського Сходу і західно-європейського мистецтва та проклало шлях до зустрічі романського, а згодом і готичного мистецтва з культурою середньовічної Русі, яка творилася на основі імпульсів, що ішли з Константинополя. Краків має тисячолітню історію присутності і взаємодії культур Заходу і Сходу, передусім Київської Русі. Особливо тісними ці контакти були у XIV – XV столітті, коли в Польщі і, головним чином, у Кракові розпочався основний період впливів руського мистецтва, пов'язаний з мистецьким меценатством Владислава Ягелли (вихованого в оточенні руського мистецтва). Завдяки ініціативі та допомозі русинів, що навчалися і працювали в Кракові, в 1490-1491 рр. тут побачили світ кирилицею у друкарні Швайпольта Фіола перші чотири літургійні книги старослов'янською мовою.

Дослідження накреслило нові напрямки вивчення проблеми, які вимагають глибшого висвітлення проблеми участі українців у культурному житті Кракова ХХ ст., бо життя іде, плине, продовжується.

2.7.2. ЛІТЕРАТУРНА ТВОРЧІСТЬ В.ВИННИЧЕНКА ПАРИЗЬКОГО ПЕРІОДУ

Наступним значним духовним центром українсько-французьких взаємин був, безперечно, Париж. У Парижі є багато місць пов'язаних із Україною та українцями. Кожного разу, коли приїжджаєш до столиці Франції, згадуєш про українську культуру, зокрема, про Марка Вовчка, А.Лосенка, О.Мурашка, О.Архипенка, М.Кричевського, В.Винниченка та багатьох-багатьох інших українських митців і культурних діячів, чия доля тісно переплелась з Парижем.

Свого часу Оноре де Бальзак сказав, що Париж – це справжній океан. Ось чому, радісно усвідомлювати, що в тому великому „океані” віднаходиш

„острівець”, на якому жили і живуть люди, думка і праця яких міцно пов’язані з Україною.

У цьому контексті актуальним є звернення до ще мало вивченої теми літературної спадщини паризького періоду видатного українського письменника і політичного діяча Володимира Винниченка. Мета його – узагальнити та оцінити ідейно-художню цінність літературного доробку письменника, звернувши особливу увагу на його новаторські для того часу жанрові та філософсько-моральні проблеми. Матеріалом для дослідження послужили деякі твори написані В.Винниченком у Парижі у середині 30-х років ХХ століття, передусім п’єса *Пророк* та роман *Нова заповідь*.

2.7.3. ПАРИЖ ЯК ДЖЕРЕЛО ДЛЯ ТВОРЧОГО НАТХНЕННЯ ВИДАТНОГО СКУЛЬПТОРА О.АРХИПЕНКА

Париж став також щедрим джерелом для творчого натхнення відомих українських художників та скульпторів, зокрема, Олександра Архипенка. На початку ХХ століття багато талановитих людей з України потрапляли до Мекки світового мистецтва – Парижа, бо „сама атмосфера французької столиці, з її музеями, виставками, майстернями, журналами, книжками і хто зна ще чим, властивим лише їй, надавала цьому місту такого артистизму, що завдяки йому було доволі легко орієнтуватись у бурхливих течіях модерного малярства і відшукати серед них найспорідненішу”.

Винятковою постаттю серед новоприбулих був, безсумнівно, скульптор Олександр Архипенко, для якого мистецька вартість була рівнозначна шуканню нових пластичних засобів. У Франції художник прожив одинадцять років (1908-1919), що дозволило йому безпосередньо увійти у паризьке мистецьке середовище початку століття (Пікассо, Леже, Брак, Бранкусі, Дюшам, Глез). Паризький період творчості митця вважається найперспективнішим щодо творчих пошуків і відкриттів. Можна з упевненістю сказати, що 11 років проведених на початку ХХ ст. у Парижі

були ознаменовані вершинними відкриттями в галузі світової модерної культури. Скульптор віднайшов тут свій мистецький напрям, який полягав у повній абстракції від зовнішності предметів в їх реалістичному розумінні, у намаганні новими, – між іншим Архипенком здобутими – засобами висловити приховану логіку і психологію явищ. Шукаючи ті засоби Архипенко дуже часто усував межу поміж різьбою і малярством, створивши, нарешті, власний „архипенківський” стиль. Увійшов він у історію живопису як винахідник, який запропонував свій оригінальний спосіб передачі руху в малярстві, відомий як архипентура.

Частина матеріалів висвітлювалась в доповідях на різних наукових конференціях, як в Україні (Львів, Чернівці), так і за кордоном (Словенія, Франція, Бельгія, Італія, Румунія).

3. ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

3.1. ДВА ПЕРЕКЛАДИ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ КОМЕДІЙ Ж.-Б. МОЛЬЄРА ЗА УЧАСТІ В.СІМОВИЧА, ТА І.ФРАНКА

Роль перекладу у наш час важко переоцінити. Побутує, навіть, такий вислів, настільки поширений, що не можливо визначити його автора: "XXI століття буде століттям перекладу або його взагалі не буде". Особливо актуальною є проблема перекладу в об'єднаній Європі, адже наш континент – це надзвичайно велике розмаїття культур у спільному культурному просторі, а також відносно спільна цивілізація, за винятком мов, які, незважаючи на часто спільне коріння, значно відрізняються на даному етапі, що в свою чергу вказує на зростаючу роль перекладу у процесі європейського об'єднання. Про ці проблеми йшлося в окремому дослідженні доц. Івасютина Т.Д. "Мови, культури та цивілізації в об'єднаній Європі та роль перекладу у цьому процесі".

Перекладознавчі проблеми досліджувались також у наступних працях доц. Івасютина Т.Д.: "Василь Сімович – популяризатор творчості Ж.-Б. Мольєра на Буковині" та "Переклад комедії Ж.-Б.Мольєра «Тартюф» В.Самійленка під редакцією І. Франка".

Досліджуючи свого часу шляхи проникнення творчості французького комедіографа Ж.-Б. Мольєра в Україну, нашу увагу привернув також український переклад його знаменитої комедії "Скупий", здійснений Миколою Бажалуком і виданий 1912 року в Чернівцях. На жаль, в передмові, підписаній криптонімом „В.С.", відсутні будь-які відомості про особу перекладача. Наші пошуки, пов'язані зі встановленням авторства перекладу, також не увінчались успіхом. Цей переклад вийшов друком під заголовком „Скупар" у серії „Бібліотека для молодіж". Оскільки нашим головним завданням тоді був власне аналіз шляхів відтворення українською мовою

лексико-стилістичних засобів французького твору, сама передмова пройшла повз нашу увагу. Заповнення цієї прогалини і становило предмет даного дослідження.

Було констатовано, що більш ніж десятирічний досвід редакторської праці Василя Сімовича, в тому числі і публікація „Скупого” Ж.-Б. Мольєра, є однією із яскравих сторінок літературної і видавничої діяльності В.Сімовича, який відчував гостру потребу дати молоді „здорову, розумну духовну поживу”. А його літературознавча розвідка про французького драматурга до сьогодні не втратила своєї актуальності.

Видатний український письменник І.Франко вважав одним із найважливіших завдань не лише оволодіння світовою культурою, але й перетворення її в надбання свого народу. Мета його життя, підкреслював він, полягає в тому, щоб «ввести українську інтелігенцію в живі духовні зв'язки з високо розвинутими націями Західної Європи, наблизити духовне життя українського народу до цих націй». Ось чому І. Франко виявляв великий інтерес як до слов'янської, так і до західної літератури, глибоко їх вивчав. Однак перед перекладачами—сучасниками Франко ставив високі вимоги, різко виступаючи проти дилетантства в цій дуже важливій сфері мистецтва. Він уважав, що «добрі переклади важних впливових творів чужих літератур у кожного культурного народу, починаючи від старовинних римлян, належали до підвалин власного письменства». До них він по праву відніс здійснений Володимиром Самійленком блискучий переклад комедії Мольєра «Тартюф». Взавши безпосередню участь у його опублікуванні в «Літературно-науковому віснику», І.Франко відіграв велику роль у творчій долі В.Самійленка. Він сприяв популяризації творів і перекладів поета в різних виданнях Галичини. Письменники були в дружніх стосунках, неодноразово зустрічалися, листувалися. В.Самійленко глибоко шанував літературний талант свого старшого друга, прислуховувався до його порад, у тому числі і відносно перекладу «Тартюфа», до якого він ставився, судячи з листів, з особливою відповідальністю.

Хоч переклад В.Самійленка відзначався високим художнім рівнем, І.Франко в своїй редакції зробив окремі виправлення, про які можна судити, порівнявши Самійленків рукопис, що знаходиться в фонді Франка Інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка, з першим друкованим виданням 1901 року.

Отже, переклад В. Самійленка за безпосередньою участю І. Франка був значною подією в літературному житті не лише Галичини, але й усієї України.

3.2. ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ІСТОРІЇ, ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ УКРАЇНСЬКОГО ХУДОЖНЬОГО ПЕРЕКЛАДУ

Деяким проблемам історії, теорії та практики перекладу присвячені наукові дослідження доцента кафедри Івасюк О.Я.

Зокрема, в них було висвітлено основні етапи становлення українського художнього перекладу, особливо акцентуючи головні аспекти перекладацької та перекладознавчої діяльності найяскравіших його представників, а також художньо-естетичну вартість цієї діяльності у контексті мистецтва відтворення чужомовного письменства . Було наголошено, що із середини ХІХ ст. розпочинається зародження та становлення перекладознавства на Україні - так званий період „одомашнення”. І. Котляревський, П. Гулак-Артемівський, Є Гребінка, Ю. Федькович та ін. належали саме до тих представників української перекладацької когорти, які, за влучним висловом Івана Франка „проломлювали перші леді” у недоступному на той час українському читачеві безмежному океані світової літератури. Вони ставили собі за мету не детальне відтворення у перекладі лексико-стилістичних засобів оригіналу, а збагачення національної української літератури новими сюжетами, котрі черпали насамперед із європейських літератур і переносили на місцеві терени. Попри всі очевидні недоліки етапу „одомашнення” перекладу все ж не треба забувати, що це були перші

спроби наблизити до українського читача перлини світового письменства, і мотивувалися вони насамперед потребою збагатити репертуар тогочасного українського театру. Загальновідомо, що просвітництво його репертуару відіграло визначну роль у формуванні української національної духовності.

Безумовно, що без цього етапу неможливим був би подальший розвиток вітчизняного перекладу, який перейшов згодом на новий щабель, а саме - на його переорієнтацію із запозичення традиційних сюжетів до інтерпретації тих прогресивних ідей, котрі повинні були перетворити український переклад на один із вагомих націєтворчих чинників.

Вже згодом, на якісно новому етапі розвитку українського перекладу, П. Куліш обґрунтує теорію староруського відродження та справедливо відзначатиме, що перекладачі не повинні знижуватися до популярного перекладу, а навпаки, підноситись до вершин творчої думки. Ці ж ідеї відстоюватиме І. Франко, творчість якого посідає особливе місце в історії українського художнього і наукового перекладу і чий перекладознавчі студії сприяють зростанню майстерності перекладачів і сьогодні .

Епохою „Розстріляного Відродження” називають дослідники українського перекладу 20-30 роки ХХ століття. Трагічні події того часу „вирвали з лав творців української культур таких визначних перекладачів як Микола Зеров, Валеріан Підмогильний, Михайло Драй-Хмара, Микола Вороний, Павло Пилипович, Дмитро Загул. Було злочинно перервано велику культурницьку працю, виконання заповітів Івана Франка та Лесі Українки – створення золотого фонду перекладів: від античних авторів до письменників наших днів. Все ж подвижницьке покоління цих перекладачів-неокласиків виявилось феноменальним явищем в історії українського художнього перекладу, оскільки, титанічно працюючи в умовах тюрем і концтаборів, „неокласики залишили нам такі зразки перекладацького мистецтва, яких не спосіб перевершити, з якими нелегко й зрівнятися...”.

Важливим періодом в історії українського художнього перекладу стали повоєнні роки, коли з'явилася нова школа талановитих перекладачів, серед котрих насамперед слід згадати М. Рильського, Г. Кочура, М. Лукаша, Б. Тена. Т. Осьмачки, М. Терещенка М. Бажана, В. Мисика та ін. В цей час „наш переклад досягає творчої зрілості, і перекладна література повносило й систематично входить до національної культури”.

3.3.3. ПЕРЕКЛАДАЦЬКА І ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

Г.КОЧУРА ТА М.ЛУКАША

Окремо досліджувалась перекладацька і перекладознавча діяльність найвизначніших майстрів українського художнього перекладу Г. Кочура та М. Лукаша. Григорій Порфирович Кочур належав до тих кращих синів української нації, що гинули по Гулагах та інших духовних тюрмах, але все ж зуміли не тільки самі зберегти те „оплачене поневірванням слово”, а й передати його нащадкам, немов неопалиму Купину. Як справжній апостол слова, у котрому , за його зізнанням, „волі й вічності уламки золоті” та „правді світовій і правді нашій дань, Григорій Порфирович не тільки доносив його до цілих поколінь, а й навчав молодих перекладачів цього нелегкого, але почесного ремесла. Він особливо наголошував, що перекладач мусить „завжди пам'ятати, що поезія – це мистецтво слова і слово в перекладі повинно бути мистецьким». І ще Майстер Слова застерігав початківців щоб ніколи не забували того, що переклад – це насамперед „глибокий філологічний аналіз із розкриттям своєрідного сприймання світу носіями різних мов та культур”.

Саме такого комплексного аналізу оригіналу, а також повноцінного відтворення його у перекладі і вимагає сучасний цілісний (або, як називають його деякі науковці, голістичний) підхід до перекладу. Водночас голістичний підхід вимагає особливої уваги до вірної передачі у цільовому тексті окремих складових частин джерельного твору. Така потреба зумовлена тим,

що структурні компоненти оригіналу здебільшого перебувають у тісних взаємозв'язках і функціонують на різних рівнях, поєднуючи при цьому різні види мовної валентності.

Видатна заслуга Григорія Кочура як перекладача і як перекладознавця полягає і в тому, що він, не оперуючи терміном голістичного підходу до віршового перекладу, насправді майстерно застосовував це поняття у власних перекладах, а також навчав молодих перекладачів враховувати специфіку структурних взаємозв'язків віршового тексту при його відтворенні іншою мовою. Очевидно, саме тому професор Р.П. Зорівчак називає Г.П. Кочура „високопрофесійним аналітиком літературного, зокрема, перекладацького процесу”.

Нині ми складаємо глибоку шану непересічному Майстрові Слова, що збагачував духовну скарбницю власного народу перекладами із 26 національних літератур.

Щодо діапазону перекладацької діяльності М. Лукаша, то слід відзначити, що він опанував близько 20 мов і вражав читачів перекладними творами, що належали до різноманітних художніх напрямів і течій. Серед них „світовий епос, лірика й драма, твори символізму й імпресіонізму, експресіонізму й кубізму, сюрреалізму й бароко”. М. Лукаш обирав твори для перекладу цілеспрямовано, зосереджуючи увагу на перлинах світового письменства і маючи на меті не тільки збагатити ними скарбницю власної національної літератури, а й водночас компенсувати відсутність певних напрямків в українській літературі. М.Лукаш був бездоганим стилістом, що винятково вдало відтворював ритм, розмір, звукопис поезії й навіть привертав цим увагу композиторів.

Лише в 60-х роках ХХ ст. в українському художньому перекладі на перший план виступають професійні перекладачі, спростувавши нарешті явище універсалізму творчої особистості письменника-перекладача, що було особливо притаманне українській літературі.

Перебуваючи у своєму постійному розвитку, український переклад на сучасному етапі поступово вступає у нову якісну фазу, що полягає у прагненні перекладачів сьогодення повноцінно відтворити оригінальну літературу у її структурно-семантичній цілісності (голістичності) та донести до читача стилістичну функцію тексту джерела. Особливої ваги набуває прагнення досягти множинності перекладів, до якої перекладачі вдаються не тільки для того, щоб збагатити скарбницю національного перекладацького мистецтва, а, насамперед, з метою утвердження вагомості української мови як мови незалежної європейської держави.

4. ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ У КОНТЕКСТІ ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВСТВА

4.1. ФЕНОМЕН КАНАДСЬКОГО МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛІЗМУ

Асистент Богатирець В.В. досліджувала питання багатокультурності у Канаді, використавши для цього найновіші документи англійською мовою. У сучасному світі відбувається постійна взаємодія та протидія різних політичних сил та процесів у суспільстві: централізація та децентралізація влади, інтеграція та регіоналізація, конфлікти на межі взаємодій різних культур, які ведуть до політичного встановлення нових форм самовизначення етнонаціонального характеру. Найважливішими елементами самовираження етносу є мова, віросповідання, культура, традиції, усвідомлення етнічної приналежності та характерологічний менталітет. У сучасних поліетнічних державах цілісність культури, основа існування етносу у великій мірі відіграє консолідуючу роль, а її самотність вимагає застосування будь-яких кроків для збереження та подальшого розвитку культурно-історичних традицій. Ці тенденції є відповідною реакцією на процеси глобалізації та модернізації.

У сьогоднішніх надзвичайно складних соціально-економічних, культурних та політичних умовах, не викликає ніяких сумнівів постулат, що тільки потужна влада, ефективна та демократична держава спроможна захистити громадянські, політичні та економічні свободи, створити умови для благополуччя народу та процвітання країни, беручи до уваги етнічну варіативність її суспільства. Саме такий підхід до питання формування та розвитку політичних інститутів, зробить багатокультурність не лише політикою, а й способом життя його громадян. Це допоможе виховати нові покоління громадян Канади, США, України та інших поліетнічних держав у дусі толерантності та поваги до культурних відмінностей своїх співгромадян.

Актуальність вивчення даної проблеми зумовлена цілою низкою причин.

По-перше, політика багатокультурності Канади постійно переосмислюється та час від часу зазнає гострої критики з боку опозиції. На даний момент в населенні Канади можна чітко виокремити майже 100 етнічних груп. І якщо б не існувала політика багатокультурності, певні процеси політичного, соціального чи економічного характеру не були б такими успішними.

По-друге, в Європі, а, зокрема, в Україні відбувається актуалізація етнічної самосвідомості народів, яка вимагає розв'язання все нових проблем, пов'язаних з цілісністю території, і на даному етапі досвід такої федеральної держави як Канада, на нашу думку, є надзвичайно корисним, та заслуговує уваги саме в площині профілактичних заходів, стверджувальних дій, спрямованих на закріплення почуття не лише етнічної, а й громадянської самосвідомості, яке є чинником, що консолідує націю. Головну роль у виробленні пріоритетних напрямків соціальної, культурної, освітньої політики у Канаді відіграють інститути багатокультурності.

По-третє, становлення та розвиток політичних інститутів багатокультурності неможливі без вивчення культурних відмінностей, культурної спадщини багаточисельних етнічних груп, які складають населення поліетнічних національних держав.

У цих умовах збереження національної культурної самобутності, а для деяких країн, зокрема для України – проблема пошуку національної ідеї, яка консолідує суспільство, стає нагальною проблемою. З цієї точки зору достатньо корисним видається досвід Канади, яка змогла зберегти національну самобутність, в усякому разі, ефективно обстоювати свої культурні цінності, незважаючи на тісне сусідство з США. Серйозне пізнавальне значення має дослідження процесу становлення та визнання політики багатокультурності у Канаді з останньої третини ХХ ст. Формування поліетнічної держави неможливе без розвитку інститутів, які здійснюють дану політику. Автор намагається показати процес поетапного зростання ролі федеральної політики та її активного впливу на все

суспільство і у результаті досягнення високого рівня його політичного, соціального, економічного та культурного розвитку. Тема набуває все більш вагомій політичній актуальності в сучасних умовах.

Наукова новизна дослідження зумовлена як сукупністю поставлених завдань, так і засобами їх розв'язання. У ньому здійснено спробу системного політологічного аналізу процесу становлення та визнання політики багатокультурності в Канаді, та розв'язання суспільно-політичних проблем шляхом проведення канадським урядом виваженої та толерантної політики багатокультурності. Наукова новизна полягає в першу чергу в тому, що на даний момент, в Україні ще не було комплексно досліджено політику багатокультурності, а саме її феномен як практичний шлях до розв'язання суспільно-політичних проблем на тлі різних конфліктних ситуацій (зокрема, терактів у багатьох поліетнічних державах, основаних на ґрунті розбіжності інтересів, культур, конфесій та ідеалів різних етнічних груп). Запропонована наукова розвідка є однією з перших спроб комплексного аналізу інтегративних процесів у багатокультурному суспільстві, розв'язання різних конфліктних ситуацій мирним конституційним шляхом. Слід зауважити, що дотепер в Україні досліджувались окремі питання, пов'язані з українською міграцією та перебуванням українців на Північноамериканському континенті; соціальною та федеральною політикою Канади. Наукове дослідження В.Богатирець носить комплексно-голіастичний характер і здійснене на значній документальній базі, здебільшого канадського походження, щодо становлення та здійснення політики багатокультурності на урядовому рівні. У межах проведеного дослідження автором отримано низку результатів, котрі окреслюють його наукову новизну. Окремі ідеї та положення дисертації викладені в доповідях автора на міжнародних конгресах та конференціях (3 доповіді.):

4.2. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ПАРТІЙНОЇ СИСТЕМИ АВСТРІЇ У КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Протягом звітнього періоду Семенко В.В. проводив наукову розвідку з питань, які торкаються політичних процесів, лінгвокраїнознавчих аспектів, а саме особливостей розвитку партійної системи Австрії, використавши для цього найновіші документи німецькою мовою.

Сучасні глобальні та трансформаційні процеси, які є характерними для політичних систем розвинених країн Західної і Центральної Європи, зростаюча взаємозалежність суб'єктів міжнародних відносин на рубежі ХХ – ХХІ ст. зумовлюють розширення європейського інтеграційного простору, сприяючи розбудові єдиної архітектурної моделі, забезпеченню добробуту, стабільності і безпеки. Досвід Австрії як члена ЄС, а також партнера України у двосторонніх відносинах, безсумнівно, має велике значення для української держави, яка після розпаду СРСР зазнала глибинних процесів трансформації і державотворення, зокрема переходу від однопартійної до плюралістичної моделі. Саме тому доцільним та актуальним видається дослідження особливостей партійної системи Австрії і тенденцій її розвитку в умовах модернізації суспільства, функціонування політичних партій, особливостей переходу від двопартійної до багатопартійної системи, її становлення та розвитку в австрійському суспільстві.

Досліджені принципові теоретичні та методологічні підходи політичної науки щодо розвитку політичних партій і партійних систем; визначені причини й основні етапи становлення багатопартійної системи в Австрії, особливості її розвитку в сучасний період; проаналізовано комплекс причин змін партійного ландшафту Австрійської Республіки, їх сутність і особливості в контексті європейських трансформаційних процесів, розкрито спільні та відмінні риси австрійського популізму через діяльність ультраправої АПС; досліджено позиції політичних партій щодо політики

постійного нейтралітету та місця Австрії у геополітичному просторі; визначено фактичну роль Австрії в процесі соціально-політичних перетворень у країнах Західної та Центральної Європи на межі ХХ – ХХІ ст., проаналізовано позиції політичних партій щодо європейського вибору, розкрито політику Європейського Союзу стосовно діяльності уряду ультраправої популістської АПС; виявлено основні тенденції та перспективи розвитку партійної системи Австрії в умовах глобалізаційних впливів.

Об'єктом дослідження виступала політична система і суспільство Австрії періоду завершення *холодної війни* та євроінтеграції.

Наукові пошуки завершено захистом кандидатської дисертації на тему: “Особливості розвитку партійної системи Австрії у контексті європейських трансформаційних процесів”. Науковий керівник – доктор політичних наук, професор Бурдяк В.І.

Матеріали дослідження були висвітлені в публікаціях та доповідях на семи конференціях.

ВИСНОВКИ

Досліджено важливі проблеми лінгвістики, перекладу та лінгвокраїнознавства в контексті українсько-західноєвропейських літературних взаємин протягом ХХ століття.

1. Вживання дієслів у певному граматичному часі залежить від їх різнопланової семантики у функціональних стилях сучасної англійської мови: художньому, науковому і публіцистичному. Граматичне поле часу в системі дієслова сучасної англійської мови зумовлено потребою його побудови на основі квантитативних методів дослідження.

2. Процеси формування та функціонування термінологічних одиниць системи ринкових відносин, процеси їх упорядкування та стандартизації, що відбуваються в межах даної фахової субмови є нагальною потребою вдосконалення системи передавання та обробки інформації, співробітництва науковців різних країн у найрізноманітніших сферах науки і техніки.

3. Важливу роль у сучасній французькій мові відіграють безособові конструкції, форма яких може бути зумовлена семантично і граматично. Важливе місце в таких конструкціях відводиться займенникам *se*, *cela*, *ça*. Вони допомагають виявити ознаки, за якими визначаються безпідметні конструкції у сучасній французькій мові.

4. Соціо-лінгвістичний аналіз буковинських антропонімів здійснений у стислому історичному контексті уможливив об'єктивний поділ та оцінку структур, походження та частоту вживання на Буковині прізвищ на межі ХVIII – ХІХ ст. Такий погляд на проблему, зокрема, на явище інтерференції, є джерелом багатьох інформацій на тему етнолінгвістичних міжлюдських контактів на теренах Буковини.

5. Глибше висвітлення поняття "сенсоризму" дозволило ретельніше дослідити характер емоційно-експресивних, оцінних та інших текстуальних конотаційних одиниць сенсорної лексики, які відіграють важливу роль у розкритті авторських ідей у художньому творі.

6. Літературним процесам впродовж століть властиві цілісність та наступність. Зокрема, новий погляд на творчість Ж.-Б. Мольєра, передусім на його вершинну комедію "Тартюф" показав справжні релігійні почуття французького драматурга, який закликав у всьому бути поміркованим, займати "золоту середину" навіть у такій делікатній справі, як релігія.
7. У епоху планетарного характеру людського літературного феномену компаративістика виходить на передній план, надаючи вченим-літературознавцям у їх розпорядження галузь абсолютно відкриту для порівняльних досліджень, що відштовхується від аналізу розбіжностей та аналогій.
8. П'єса "Пророк" вивершує філософську систему В.Винниченка, який прагнув осмислити основи буття людини в єдності її фізичної та духовної сутності. Як і французькі драматурги ХХ ст. Ж.Ануй та Ж.-П. Сартр, він переакцентував тематику своїх п'єс на дослідження морально-психологічних сил особистості.
9. Типологічні співвідношення між творчістю французьких письменників російського походження Р.Гарі та А.Макіна, а також між деякими романами останнього з окремими новелами А.Чехова виявили ряд міжкультурних та міжтекстуальних параметрів у їх творчості.
10. Кризова епоха, в яку жила і творила І.Неміровскі, мобілізувала всі її духовні сили, талант, не дозволила їй впасти в депресію, деморалізуватись, хоча і відчувається якась покора долі, втома від постійної боротьби, яка позначила останні роки її життя. Письменниця виступила як обвинувач французького суспільства, яке у важку годину випробувань виявилось, на жаль, не на висоті, і, як висловилась вона сама, йому забракло сили й витривалості Сізіфа.
11. У французькій літературі кінця ХХ ст. початку ХХІ ст. зберігається панування поетичної уяви, але відчуваються культурні зміни, які відбулись у суспільстві. Криза постіндустріального світу, криза моральних норм у постмодерному суспільстві не могли не зачепити тематики художніх творів.

Разом з тим відбувається розмивання меж між жанрами і видами мистецтва, між письменством і есеїстикою.

12. Франкомовна література Магрибу формувалась на межі двох епох: колоніальної доби французького панування та постколоніального відродження автентичності. Вона позначена специфічними рисами взаємодії та взаємопроникнення культур, художнім поєднанням різних естетичних понять, які виникли внаслідок колоніальної присутності Франції.

13. Творчість Й.-В.Гете виступає "точкою відліку" в еволюції та функціонуванні світової фаустіани, а фаустівський сюжет – комплексом універсальних загальнолюдських (національних) проблем. Причому літературні версії фаустіани є втіленням онтологічних та екзистенціальних аспектів трансформацій проблем "добра" і "зла".

14. Міста – це ніби дорога до першоджерел людини, це символ людського буття. Вони є невичерпним багатством для митців взагалі і для письменників зокрібно. Таким містом був і Краків, який відіграв велику роль в українсько-західноєвропейських, в тому числі українсько-польських, зв'язках попри всім відомі складні періоди їх спільної історії. З Краковом тісно пов'язані імена українських письменників і митців: І.Франка, В.Стефаника, Б.Лепкого, А.Бучми та багатьох інших.

15. Велика роль в українсько-французькому культурному зближенні належить Парижу, який поряд із деякими іншими знаковими містами Європи став щедрим джерелом для творчого натхнення багатьох передових діячів української культури, зокрема письменника В.Винниченка та скульптора О.Архипенка. Для обох роки проведені в Парижі були ознаменовані вершинними відкриттями в галузі літератури та образотворчого мистецтва.

16. Переклад є ніби мостом між різними народами, літературами. Його роль у наш час важко переоцінити. Для кращого розуміння сучасного стану перекладознавчої науки слід вивчати її історію. Зокрема, цікавою є участь І.Франка та В.Сімовича у редагуванні перекладів комедій Ж.-Б.Мольєра "Тартюф" та "Скупар", здійснених В.Самійленком та М.Бажалуком. Ці

переклади стали значною подією в літературному житті не лише Галичини та Буковини, але й усієї України.

17. Для української літератури, виходячи з екстремальних умов її існування за різних політичних режимів, переклад завше являв собою щось більше, аніж просто засіб ознайомлення свого громадянства з надбаннями світового письменства. Переклад був, насамперед, потужним чинником утвердження національної культури, свідченням її повновартісності в колі інших культур, що розвивалися щасливіше і вільніше.

18. Попередні етапи становлення українського художнього перекладу, підготували ґрунт для появи в ХХ ст. видатних перекладачів, найпочесніше місце серед яких займають Г.Кочур та М.Лукаш. Зокрема, Г.Кочур переклав близько ста тридцяти авторів з двадцяти п'яти різномовних літератур, що охоплювали обшири трьох континентів і двадцяти шести століть. Як глибокий знавець двох десятків мов, як ерудований тлумач європейських літератур, світової культури в цілому, М.Лукаш не мав за життя і, мабуть, іще не скоро матиме рівного собі на цьому полі.

19. Останнім часом змінюється не лише концептуальна основа методики викладання іноземних мов, а й співвідношення навчальних дисциплін філологічного профілю, різних аспектів конкретної мови. Лінгвокраїнознавство – досить нова галузь наукових досліджень у порівнянні з перекладознавством. Зокрема, проаналізовані явища канадського мультикультуралізму та особливості розвитку партійної системи Австрії у контексті лінгвокраїнознавства виявили постійну взаємодію та протидію різних політичних сил, різних культур, які ведуть до встановлення нових форм самовизначення політичного і етнонаціонального характеру.

**ДОДАТОК: ПУБЛІКАЦІЇ ВИКЛАДАЧІВ КАФЕДРИ
ІНОЗЕМНИХ МОВ ФАКУЛЬТЕТУ ІСТОРІЇ, ПОЛІТОЛОГІЇ
ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН З 2002 ПО 2006 РР.**

№	Прізвища та ініціали всіх авторів	
1	2	3
1.	T. Ivassioutine	“Une création originale: une “Alliance Française » dans un pays fort peu francophone”. // <i>Intervoix</i> , 2002, № . - P. 20 – 21.
2.	T. Ivassioutine	“Authenticité et Masque dans Vynnytchenko, Anouilh et Sartre”. // <i>Masque et Carnaval dans la littérature européenne. Actes du Colloque de Ljubliana, Université de Ljubliana, 9 – 11 juillet 2002. Paris: L’Harmattan, 2002. - p. 83 – 94.</i>
3.	T. Ivassioutine	”Francophonie en Ukraine: un concept en évolution. – <i>Le français dans le monde</i> , 2002. - № 323. – P. 12 – 13.
4.	T. Ivassioutine	„Un merveilleux malheur” // <i>Intervoix</i> , 2003, № 12. – P. 23 – 24.
5.	T. Ivassioutine	”Un rêve réalisé” // <i>Intervoix</i> , 2002, № 11. – P. 2 – 3.
6.	Івасютин Т.Д.	Мови, культури та цивілізації в об’єднаній Європі та роль перекладу у цьому процесі // <i>Матеріали V конгресу Міжнародної асоціації українців. Мовознавство: Збірник наукових статей. – Чернівці: Рута, 2003. – С. 448 – 452.</i>
7.	T. Ivassioutine	<i>Rencontre avec le passé. // Intervoix</i> , 2004, № 13. – P. 5 – 6.
8.	Івасютин Т.Д.	Європейська Асоціація імені Франсуа Моріака як відображення духовності в сучасній літературі. – <i>Буковинський журнал</i> , 2004, №1. – С. 125-128.
9.	Івасютин Т.Д.	У співавторстві // <i>Мудрість народна – мудрість міжнародна. Чернівці: Рута, 2004. – 256 с.</i>
10.	T. Ivassioutine	<i>L`enfance inspiratrice des romans de Romain Gary // L`enfance inspiratrice éclat et blessures. Textes réunis par Toby Garfitt et Claude Hervy. – Paris: L’Harmattan, 2004. – P. 181 – 193.</i>
11.	Івасютин Т.Д.	Чернівці міжвоєнного лихоліття. – <i>Дух і Літера</i> , 2004, № 13-14. – С. 527-530.
12.	T. Ivassioutine	<i>Les temps pénibles du Tchernivtsi d`entre deux</i>

		guerres. IntervoiX, 2005, № 15. – P. 9 – 11.
13.	Івасютин Т.Д.	Роль Кракова в українсько-польських літературних і культурних взаєминах // Історико-політичні проблеми сучасного світу. Збірник наукових статей. Історія. Політичні науки. Міжнародні відносини. Чернівці: Рута, 2005, т. 10-11, С. 49-61.
14.	Івасютин Т.Д.	Івасютин І.А. Італійські зустрічі. // Буковинський журнал, 2005, № 2-3, с. 297-302.
15.	Івасютин Т.Д.	Паризький період творчості Олександра Архипенка // Буковинський журнал, 2005, № 4. – С. 143 – 147.
16.	Івасютин Т.Д.	Зоря Моцартового таланту. – Чернівці, 2006. - № 4. – С. 14.
17.	Івасютин Т.Д.	Італійські зустрічі. Університетський вісник // 2005, № 6. - С. 10 – 11.
18.	Івасютин Т.Д.	Творець “абсолютної скульптури” Університетський вісник // 2005, №13 - С.14-15.
19.	T. Ivassioutine	„Le rayonnement de l’AEFM en Ukraine”. Irène Némirovsky et A.Tchekhov.// IntervoiX, 2006, № 17. – P. 7 – 9.
20.	Івасютин Т.Д.	«Праця – моя перша насолода». Університетський вісник // 2006, №1 - С.8.
21.	T. Ivassioutine	Le mystère de la féminité chez Andreï Makine et Romain Gary // Andreï Makine: Perspectives Russes “Soil and Soul” dans le roman makinien. – Paris: L’Harmattan, 2005, P. 81-89.
22.	Івасютин Т.Д.	Письменник, філософ, емігрант. Університетський вісник // 2006, №2 - С.12-13.
23.	Івасютин Т.Д.	Уявний та реальний світ І.Неміровські. Питання літературознавства // 2006, Чернівці: Рута. Випуск 13 (70). С.121 – 128.
24.	Івасютин Т.Д.	Франсуа Моріак як чинник творчої лабораторії європейського порівняльного літературознавства // Дух і Літера, 2006, № 15-16. – С. 482-489.
25.	Івасютин Т.Д.	Світ філософських ідей Пауля Целана // Дух і Літера, 2006, № 15-16. – С. 495-497.
26.	Івасютин Т.Д.	Паризький період літературної творчості Володимира Винниченка. // Буковинський журнал, 2006, № 2. – С. 177 – 182.
27.	T. Ivassioutine	Galerie de peintres célèbres dans les livres de Pierre Michon. – Paris: L’Harmattan, 2006, P. 107

		– 118.
28.	Івасютин Т.Д.	Рідкісне джерело про Буковину міжвоєнного періоду. На перехрестях світової науки // Матеріали III Міжнародної наукової конференції „Вікно в європейську науку”, Чернівці, 20 – 21 травня 2006 року. – Чернівці: Прут, 2006, С. 233 – 235.
29.	Івасютин Т.Д. Драненко Г.Ф.	Французький роман урожаю 2005 року. Огляд найпомітніших романів // Всесвіт, 2006, № 7-8. – С. 166 – 172.
30.	Т. Ivassioutine	L`attitude de Molière en matière religieuse (en partant de sa comédie „Tartuffe”) // Матеріали Першої Всеукраїнської наукової конференції романістів: Структурно-семантичні і когнітивно-дискурсивні парадигми сучасного романського мовознавства. – Чернівці: Рута, 2006, С. 115 – 117.
31.	Івасютин Т.Д.	Зоря Моцартового таланту. Чернівці // 2006, 27 січня.
32.	Івасютин Т.Д.	Переклад комедії Ж.-Б.Мольєра „Гартюф” В.Самійленка під редакцією І.Франка // Іван Франко і Буковина. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 150-річчю від дня народження Івана Франка. Чернівці: Місто, 2006, – С. 386 – 390.
33.	Івасютин Т.Д.	Паризький період творчості В.Винниченка. // Матеріали V Буковинської Міжнародної історико-краєзнавчої конференції, присвяченої 130-річчю заснування Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. У двох томах, том 2. Чернівці: Книги – XXI, 2006. – С. 109 – 112.
34.	Івасютин Т.Д.	Останній роман Мішеля Уельбека // Форум: суспільно-політичний журнал. Чернівці: Золоті литаври, 2006. – с. 77 – 78.
35.	Івасюк О.Я., Турик Н.Є.	Декодування елементів звукоповторів поезії Максима Рильського в англійських перекладах Гледіс Еванс // Мова і культура: Наук. щорічн. журнал – Вип.4. – Т.3.1: Національні мови і культури в їх специфіці та взаємодії. – К.: Видавн.дім Д.Бураго, 2002. – С.99-107.
36.	Івасюк О., Кувшинов О.	Укладання підручників із перекладу як методологічна проблема // Науковий вісник

		Чернівецького університету. Вип.136: Германська філологія. - Чернівці: Рута, 2002.- С.153-159.
37.	Ivasyuk O. Oguu A.,	The perspectives of linguistic investigations in the 21th century // English as a foreign language in Ukraine: integrative tendencies and educational perspectives. The Second Podillia Regional TESOL-Ukraine Conference Kamianets-Podilsky State University April 17, 2003. – Khmelnytsky, 2003. - P.71-72.
38.	Івасюк О.Я.	Віршовий килим, що тчеться ціле сторіччя (до 100-річчя від дня народження Маргот Осборн) // Мова і культура: Наук. щорічн. журнал. АН України. – Вип.5. – Т.4.2: Мова і художня творчість. – К.: Видавн.дім Д.Бураго, 2003. – С.268-271.
39.	Івасюк О.Я., Огуй О.Д.	Рівні перетворення тексту та засоби досягнення адекватності при перекладі // Науковий вісник Чернівецького університету. Вип.156: Германська філологія. - Чернівці: Рута, 2003.- С.158-168.
40.	Івасюк О.Я., Огуй О.Д.	Лінгвістика та перекладознавство: Мовні концепції та способи (прийоми) перекладу // Науковий вісник Чернівецького університету. Вип.165-166: Германська філологія. - Чернівці: Рута, 2003.- С.145-157.
41.	Івасюк О.Я.	Відтворення особливостей стилістики В.Сосюри в англійських перекладах // Проблеми зіставної семантики. Зб.наук.ст. /М.П.Кочерган (ред.). – Вип.6. – К.: Вид.центр КНЛУ, 2003. – С.417-420.
42.	Івасюк О.Я Антощук Ю., Шкоропад Я.,	Переклад як мистецтво і наука // Матеріали студентської наукової конференції 14-15 травня 2003 року – Книга 2: Гуманітарні науки. – Чернівці: Рута, 2003. – С.5-6.
43.	Івасюк О. Олексійчук Я.,	Проблеми перекладу слів-реалій// Матеріали студентської наукової конференції 14-15 травня 2003 року – Книга 2: Гуманітарні науки. – Чернівці: Рута, 2003. – С.145-146.
44.	Івасюк О. Паскар А.,	Борис Тен – видатний український перекладач // Матеріали студентської наукової конференції 14-15 травня 2003 року – Книга 2: Гуманітарні науки. – Чернівці: Рута, 2003. – С.153-154..
45.	Івасюк О.	Переклади поезій Т.Г. Шевченка мовами світу

	Теремчук О.,	// Матеріали студентської наукової конференції 14-15 травня 2003 року – Книга 2: Гуманітарні науки. – Чернівці: Рута, 2003. – С.219-220.
46.	Івасюк О.Я. Олексійчук Я.	Специфіка відтворення англійського суспільно-політичного тексту українською мовою // Матеріали студентської наукової конференції, присвячені 170-річчю з дня народження Юрія Федьковича. (12-13 травня 2004 р.). Філологічні науки. – Чернівці: Рута, 2004. – С. 391-392
47.	Івасюк О.Я. Патлавський Р.,	Переклади творчої спадщини У.Шекспіра українською мовою // Матеріали студентської наукової конференції, присвячені 170-річчю з дня народження Юрія Федьковича. (12-13 травня 2004 р.). Філологічні науки. – Чернівці: Рута, 2004. – С. 407-408.
48.	Івасюк О.Я. Черна А.,	Відтворення поезії Р.Бернса у перекладацькому доробку М.Лукаша // Матеріали студентської наукової конференції, присвячені 170-річчю з дня народження Юрія Федьковича. (12-13 травня 2004 р.). Філологічні науки. – Чернівці: Рута, 2004. – С.505-506
49.	Івасюк О.Я., Огуй О.Д.	Моделі перекладу та голістичний переклад // Мовні і концептуальні картини світу: Зб.наук.пр. – Вип.11, кн.2. – К.: Видавн.дім Д.Бураго, 2004. – С.59-65.
50.	Івасюк О.Я.	Цілющі оази української Лукашіани // Науковий вісник Чернівецького університету. Вип.213: Германська філологія. - Чернівці: Рута, 2004.- Вип.213. – С.142-145.
51.	Івасюк О.Я.	Світ перекладу // Кліо. – 2004. - №4. – С.7.
52.	Ivasyuk O. Oguu A.,	Image decoding as an important problem of translation studies // Modern trends in teaching and studying English in Ukraine. Materials of the 3d TESOL West-Ukraine Regional Conference, October 29, 2004. – Khmelnytsky, 2004. - P.21-22.
53.	Івасюк О.Я.	Семантика образу у віршовому тексті (епідигматичний аспект відтворення) // Актуальні проблеми романо-германської філології в Україні та Болонський процес: Матеріали Міжнародної наукової конференції. 24-25 листопада 2004 року. – Чернівці: Рута, 2004. – С.100-101.
54.	Івасюк О.Я.	Голістична концепція віршового перекладу в

		контексті перекладацького методу Г.П.Кочура // Григорій Кочур і український переклад: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. – Київ-Ірпінь 29 жовтня 2003 р. – К.; Ірпінь: ВТФ „Перун”, 2004. – С.101-107.
55.	Івасюк О.Я. Черна А.,	Актуальні проблеми перекладознавства у контексті перекладацької спадщини Миколи Лукаша // Наука і вища освіта. Тези доповідей учасників XII міжвузівської наукової конференції. Гуманітарний університет „ЗІДМУ”, 20 травня 2004 р. - Запоріжжя: ЗІДМУ, 2004. – Ч.2. – С.165.
56.	Івасюк О.Я. Комарницька Л.А.,	Переклад вірша: Навчальний посібник для перекладознавчих семінарів (=Verse Translation: A Manual for Translation Studies Workshops). – Чернівці: Рута, 2005. – 190 с. //Рек.МОН як навч.посібник за листом №14/18.2-1825 від 29.07.2004 р.
57.	Івасюк О.Я., Богатирець В.В., Копилов В.С., Куделько З.Б., Лучак М.М.	Практичний курс англійської мови. Лексико-граматичний посібник. – Ч.1. – Чернівці: Рута, 2005. – 230 с.
58.	Івасюк О.Я.	Декодування структури вірша як перекладацька проблема // Мова і культура: Наук. щорічн. журн. – Вип.8. – Т.ІІІ,2: Лінгвокультурологічна інтерпретація тексту. Теорія і практика перекладу. – К.: Видавн.дім Д.Бураго, 2005. – С.338-342. /між народ.конф.
59.	Івасюк О.Я.	Розвиток українського художнього перекладу від часів Юрія Федьковича до наших днів (загальний огляд проблеми) // Науковий вісник Чернівецького університету. Вип. 274-275: Слов'янська філологія: Матеріали Міжнародної наук. конф. «Творчість Юрія Федьковича в контексті укр. та світової літератури» від 6-8.10.2004 р. – Чернівці: Рута, 2005. – С.169-172.
60.	Івасюк О.Я., Огуй О.Д.	Епідигматичні проблеми відтворення образу в перекладі // Наук. конф. Мови, культури і переклад у добу глобалізації, присвячена пам'яті проф. Ю.Жлуктенка. Програма і резюме доповідей. 20-21 вересня 2005 р. – К.: КНУ, 2005. – С.18.

61.	Івасюк О.Я., Огуй О.Д.	Викладання іноземних мов у Чернівецькому університеті (історико-методичні аспекти) // Матеріали У Буковинської Міжнародної історико-краєзнавчої конференції, присвяченої 130 річчю заснування Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Т.1: Історія України. Краєзнавство. – Чернівці: Книги – XXI, 2005. – С.45-47.
62.	Ivasyuk O.	Analysis of Poetry in the original and translation // Комарницька Л.А., Івасюк О.Я. Переклад вірша: Навчальний посібник для перекладознавчих семінарів (=Verse Translation: A Manual for Translation Studies Workshops). – Чернівці: Рута, 2005. – Р.53-56.
63.	Івасюк О.Я.	Епоха „волаючих білих плям”. Рецензія на книгу „Чужомовне письменство на сторінках західноукраїнської періодики” (1914-1939): Бібліограф. Показч./ За заг.ред. О.Лучук, Т.Лучука; Наук. ред. Р.Зорівчак; Редкол.: Б.Якимович (голова) та ін. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2003. – 194 с. – (Укр. бібліографія, Ч.13) // Науковий вісник Чернівецького університету. Вип.234: Германська філологія. - Чернівці: Рута, 2005.- С.192-194.
64.	Івасюк О.Я., Олексійчук Я.	Лексичні та стильові трансформації як один із засобів адекватного відтворення фахового тексту // Матеріали студентської наукової конференції, присвяченої 130-річчю Чернівецького університету (11-12 травня 2005 р.). Історичні, економічні та юридичні науки. – Чернівці: Рута, 2005. – С. 251-252.
65.	Івасюк О.Я., Палійчук Ю.	Сучасне українське перекладознавство в контексті глобалізації // Матеріали студентської наукової конференції, присвяченої 130-річчю Чернівецького університету (11-12 травня 2005 р.). Історичні, економічні та юридичні науки. – Чернівці: Рута, 2005. – С. 259-260.
66.	Івасюк О.Я., Деркач О.	Декодування фахової літератури: словникові та несловникові засоби перекладу (за матеріалами статті «Лібералізм як ідеологія») // Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького університету (11-12 травня 2006 р.). Історичні, економічні та юридичні науки. – Чернівці: Рута, 2006. – С. 51-53.

67.	Івасюк О.Я., Огуй О.Д.	“Минути межу часу хочу...” (творча біографія М. Озборн: нотатки упорядників) // Івасюк О.Я. Теорія і практика віршового перекладу (На матеріалі творів Маргот Озборн та їх українських перекладів). – Чернівці: Рута, 2006. – С.5-11.
68.	Івасюк О.Я., Огуй О.Д.	„Запахів несумісність – вся в перекладі”: Проблеми відтворення образу // Івасюк О.Я. Теорія і практика віршового перекладу (На матеріалі творів Маргот Озборн та їх українських перекладів). Чернівці: Рута, 2006. – С.20-33.
69.	Івасюк О.Я.	Віршові ритми Саскачевану та особливості їх відтворення (нотатки перекладача) // Івасюк О.Я. Теорія і практика віршового перекладу (На матеріалі творів Маргот Озборн та їх українських перекладів). – Чернівці: Рута, 2006. – С.12-14.
70.	Івасюк О.Я.	Гармонія і алгебра вірша: Критерії повноцінності відтворення структури вірша як перекладацька проблема // Івасюк О.Я. Теорія і практика віршового перекладу (На матеріалі творів Маргот Озборн та їх українських перекладів). – Чернівці: Рута, 2006. – С.14-20.
71.	Івасюк О.Я.	Алгоритм перекладознавчого аналізу віршів // Івасюк О.Я. Теорія і практика віршового перекладу (На матеріалі творів Маргот Озборн та їх українських перекладів). Чернівці: Рута, 2006. – С.35-37.
72.	Івасюк О.Я., Огуй О.Д.	Віршовий килим, що ткався ціле століття (презентація добірки) // Івасюк О.Я. Теорія і практика віршового перекладу (На матеріалі творів Маргот Озборн та їх українських перекладів). Чернівці: Рута, 2006. – С.33-35
73.	Івасюк О.Я.	Теорія і практика віршового перекладу (На матеріалі творів Маргот Озборн та їх українських перекладів). – Чернівці: Рута, 2006. – 124 с., 4 іл.
74.	Івасюк О.Я., Копилов В.С., Лучак М.	Дипломатія: Посібник з практики перекладу. - Чернівці: Рута, 2006. – 126 с.
75.	Івасюк О.Я.	Видатні особистості української перекладознавчої школи (історичний аспект) // Матеріали У Буковинської Міжнародної

		історико-краєзнавчої конференції, присвяченої 130 річчю заснування Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Т.2: Всесвітня історія. Спеціальні історичні дисципліни. Політологія. Міжнародні відносини. – Чернівці: Книги – XXI, 2006. – С.252-254.
76.	Ivasyuk O. Oguay A.,	Holistic approach in modern translation theory (as compared with others) // English in the 21 st century Ukraine: research priorities and perspectives on language teaching and learning: conference papers of 11th National TESOL-Ukraine Conference. – Kamianets-Podilsky, 2006. - P.68-69
77.	Слюсар О.Ф.	Історичні поетоніми в творах „Української школи” польського романтизму (на прикладі дум і думок Юзефа-Богдана Залеського) // Наукові записки. Серія: мовознавство. – Ономастика 4.2. – Вип. 1 (IX). – Тернопіль, 2003. С. 175-178.
78.	Слюсар О.Ф.	Nauczanie języka polskiego na Uniwersytecie Czerniowieckim im.J.Fedkowycza // Rocznik Lubuski. Tom XXX, część I. Edukacja w społeczeństwie wielokulturowym. – Zielona Góra, 2004. С. 213-215.
79.	Слюсар О.Ф.	Індивідуально-авторські особливості функціонування онімів у поезіях Ю.-Б. Залеського // “Українська школа” в літературі та культурі українсько-польського пограниччя. Збірник наукових праць. Київські полоністичні студії. – Т. VII. – Київ, 2005. С. 546 – 550.
80.	Слюсар О.Ф.	Польська мова. Посібник для студентів-міжнародників. – Чернівці: Рута, 2005. (міністерський гриф).- С. 246.
81.	Слюсар О.Ф.	Словник буковинських прізвищ. Чернівці: Рута, 2005. С. 432.
82.	Слюсар О.Ф.	Рицарський епос у історичних думках Александра Моргенбессера // Історико-політичні проблеми сучасного світу. Збірник наукових статей. – Том 12-13. – Чернівці: Рута, 2006. С. 55 – 58.
83.	Нічий В.В.	Безособова конструкція – причина суперечок різних лінгвістичних доктрин // Актуальні проблеми романо-германської філології в

		Україні та Болонський процес. Матеріали міжнародної наукової конференції. – Чернівці “Рута”, 2004. – С.204-205.
84.	Нічий В.В.	Чи є підмет у реченнях без підмета // Матеріали міжнародної науково-методичної конференції. Ювілейні четверті Каразінські читання, присвячені 200-річчю Харківського національного університету: “Людина. Мова. Комунікація”. – Харків, 2004. – С. 195-197.
85.	Нічий В.В.	Нічий В.В. Безособові речення в зарубіжній та вітчизняній лінгвістиці. (Стан проблеми) // Сучасні дослідження з іноземної філології. – №4. – Ужгород, 2006. – С.113-121.
86.	Нічий В.В.	Нічий В.В. Конструкції із займенниками се, сета, ца. Подібність та відміна від безособових конструкцій // Науковий вісник Запорізького національного університету. Серія філологія. - №3. – Запоріжжя, 2005. – С.105-108.
87.	Нічий В.В.	Нічий В.В. Функціонування безособових конструкцій у художніх текстах (на матеріалі французької літератури) // Структурно-семантичні і когнітивно-дискурсивні парадигми сучасного романського мовознавства. Перша Всеукраїнська наукова конференція романістів. – Чернівці, 2006. – С.62-64.
88.	Нічий В.В.	Нічий В.В. Вживання безособових конструкцій у творах Франсуази Саган // Науковий вісник Волинського держуніверситету ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2006. – С.119-125.
89.	Семенко В.В.	Феномен соціального партнерства у сучасній Австрії // Історико-політичні проблеми сучасного світу. Збірник наукових статей. – Чернівці: Рута, 2002. – Т.9. – С. 297-305.
90.	Семенко В.В.	Семенко В. Українсько-австрійські двосторонні відносини протягом 1991 – 1996 рр. // Буковинський журнал. – 2003. – № 1. – С. 97-103.
91.	Семенко В.В.	Семенко В. Партійна система та партії у сучасній Австрії. Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць. Вип. 173 – 174. Історія. Політичні науки. Міжнародні відносини. – Чернівці: Рута, 2003. – С. 413-421.

92.	Семенко В.В.	Семенко В. Правопопулістський синдром у сучасній Австрії // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 27. – К.: Ін-т держави і права ім. Корецького НАН України, 2005. – С. 658-662.
93.	Семенко В.В.	Семенко В. Й. Хайдер і його Хайдерланд // Політологічні та соціологічні студії. Збірник наукових праць. Т. III. – Чернівці: Рута, 2005. – С. 384-392.
94.	Семенко В.В.	Семенко В. Соціологія політичних партій М. Острогорського і Р. Міхельса // Філософія та методологія гуманітарних наук: історія, концепції, можливості. Матеріали наукової конференції. 20-21 жовтня 2005 р., м. Чернівці. – Чернівці, 2005. – С. 148-149.
95.	Семенко В.В.	Семенко В. Демократичність пропорційної виборчої системи // Вибори-2006 в контексті розвитку суспільно-політичних процесів в Україні. Матеріали регіональної науково-практичної конференції (теоретична частина), м. Тернопіль, 11 листопада 2005 року. – Тернопіль, 2005. – С. 83-85.
96.	Семенко В.В.	Семенко В.В. Концептуальні підходи до дослідження партійних систем // Наукові записки / Курасівські читання-2005.: - К.: ІПіЕНД, 2006. – 469 с. / Сер. “Політологія і етнологія”; Вип. 30, кн. 2. – С. 228-238.
97.	Тулюлюк К.В.	Основні характеристики лексико-семантичного поля сенсоризмів // “Наука і освіта 2005”. Матеріали VIII міжнародної науково-практичної конференції. Том 4. Синтаксис: структура, семантика, функція. (7-21 лютого 2005). – Дніпропетровськ: Наука і освіта . – С. 60-63.
98.	Тулюлюк К.В.	Семантична класифікація сенсоризмів // “Сучасні проблеми та перспективи дослідження романських і германських мов і літератури”. Матеріали III Міжвузівської конференції молодих учених. (15-16 лютого 2005). – Донецьк, Дон НУ, 2005. – С. 101-102.
99.	Тулюлюк К.В.	Лексико-семантичне поле ”чуттєве сприйняття” у романі Д.Лоуренса ”Райдуга” // Буковинський журнал № 3. 2006. – с.186-190.
100.	Тулюлюк К.В.	Функціонування сенсорної лексики мікрополя

		зору ті її роль у формуванні художньої образності твору // Іван Франко і Буковина. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 150-річчю від дня народження Івана Франка. Чернівці: Місто, 2006, – С. 444 – 448.
101.	Богатирець В.В.	Федеральна політика багато-культурності та українська спільнота Канади // Історико-політичні проблеми сучасного світу Збірник наукових статей. – Чернівці: Рута, 2002. – Т.9. – 358 с.- с.137-145.
102.	Богатирець В.В.	Еволюція виникнення політики багатокультурності в Канаді // Питання стародавньої та середньовічної історії, археології й етнології. Збірник наукових праць / Чернівецький національний університет ім. Ю.Федьковича, кафедра етнології, античної та середньовічної історії ЧНУ. – Чернівці: Золоті литаври, 2002. – Том 2. 256 с. – с. 167-175.
103.	Богатирець В.В.	Канадська багатокультурність і квебекська проблема // Держава і право Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Вип. 21. – К: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2003. – 704 с. –с. 648-653.
104.	Богатирець В.В.	Квебекське питання у вирі канадської багатокультурності Буковинський журнал №2, 2003. – с. 129-133.
105.	Богатирець В.В.	Культурний плюралізм: ідеологічні, правові засади та українські реалії Форум: суспільно-політичний журнал. Україна і світ: моральний досвід і прагматики інтересів – Чернівці: Золоті литаври, 2006.— сс. 63-68
106.	Богатирець В.В.	The Aspect of Quebec Problem In the Context of the Canadian Multi-culturalism. Матеріали Першої Міжнародної науково-практичної конференції „Науковий потенціал світу 2004”. Т.30. Історія. – Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2004. – 60с. – с. 3-5.
107.	Богатирець В.В. Копилов В.С., Куделько З.Б., Лучак М.М.	Глосарій до навчального посібника A Practical Guide for Learners of English Course I / укл. Богатирець В.В., Копилов В.С., Куделько З.Б., Лучак М.М. (Чернівці: Рута, 2004. – 76 с.
108.	Богатирець В.В. Копилов В.С.,	Тематичний англо-український словник до навч. посібника A Practical Guide for Learners of

	Куделько З.Б., Лучак М.М.	English Course II / укл. Богатирець В.В., Копилов В.С., Куделько З.Б., Лучак М.М. Чернівці: Рута, 2005. – 64 с.
109.	Богатирець В.В. Копилов В.С., Куделько З.Б., Лучак М.М.	Практичний курс англійської мови: Лексико- граматичний посібник. Частина I / Богатирець В.В., Івасюк О.Я., Копилов В.С., Куделько З.Б., Лучак М.М. Чернівці: Рута, 2005. – 232 с.
110.	Богатирець В.В.	Концепт багатокультурності Канади. Буковинський журнал №1. 2005. – с.114-125.
111.	Богатирець В.В.	Концептуальна когніція політики багатокультурності Канади ІV Міжнародний конгрес українців (Донецьк, червень 2005)
112.	Богатирець В.В.	Українські канадці в русі за утвердження нового політичного курсу в міжнародних відносинах (60-90 рр. ХХ ст.) Матеріали V Буковинської Міжнародної історико- краєзнавчої конференції присвяченої 130- річчю заснування Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, 29 вересня 2005 р., Чернівці, 2006. –Т.2 Всесвітня історіяю Спеціальні історичні дисципліни. Політологія. Міжнародні відносини. – сс. 271-273
113.	Богатирець В.В.	Концептуальні підходи до дослідження канадського федералізму І-902 Історико- політичні проблеми сучасного світу:Збірник наукових статей.-Чернівці :Рута, 2006. – Т.12- 13.-311с.— сс.74-79
114.	Богатирець В.В.	Multiculturalism: its Ideological Principles of Creating Canada's Multicultural Mosaic Культурний плюралізм: ідеологічні, правові засади та українські реалії Форум: суспільно- політичний журнал. Україна і світ: моральний досвід і прагматики інтересів – Чернівці: Золоті литаври, 2006.— сс. 63-68
115.	Богатирець В.В. Шкоропад Я.	Етнічність і політика багатокультурності у Канаді Матеріали студентської наукової конференції (14-15травня 2003 року). Книга 2. Гуманітарні науки. – Чернівці: Рута, 2003. – 280 с. – сс. 265-267.
116.	Попович М. Богатирець В.	Квебекський сепаратизм як каталізатор становлення мультикультуралізму Матеріали студентської наукової конференції, присвяченої 170-річчю з дня народження Юрія

			Федьковича (12-13 травня 2004 року). Економічні, юридичні та історичні науки. – Чернівці: Рута, 2004. 533 с. – сс. 425-427.
117.	Ротар Богатирець В.	I.	Дипломатична мова Матеріали студентської наукової конференції, присвяченої 170-річчю з дня народження Юрія Федьковича (12-13 травня 2004 року). Економічні, юридичні та історичні науки. – Чернівці: Рута, 2004. 533 с. – сс. 435-437.
118.	Ротар Богатирець В.	I.	Проблема білінгвізму в Канаді Матеріали студентської наукової конференції, присвяченої 170-річчю з дня народження Юрія Федьковича (12-13 травня 2005 року
119.	Гоголь Богатирець В.	В.	Етнічні проблеми в контексті політики багатокультурності Канади Матеріали студентської наукової конференції, присвяченої 170-річчю з дня народження Юрія Федьковича (12-13 травня 2005 року
120.	Богатирець В.В. Сарафінчан Л.		Багатокультурність – константа політики Канади. Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету (11-12 травня 2006 року). – С. 163-164
121.	Куделько З.Б.		Автоматичне реферування текстів // Вісник: Проблеми української термінології. – Львів: Національний університет “Львівська політехніка”, 2002. – № 453. – С. 175-179.
122.	Куделько З.Б.		Лексична спряженість термінів ринкових взаємин англійської, німецької та української мов // Науковий вісник Чернівецького університету. Серія: Германська філологія. – Чернівці: ЧНУ, 2002. – Вип. 135. – С. 106-111.
123.	Куделько З.Б. Сопилюк О.		Переклади Біблії українською мовою / Матеріали студентської конференції (14-15 травня 2003 року). Книга 2. Гуманітарні науки. – Чернівці: Рута 2003. – С. 213-214
124.	Куделько З.Б. Посконюк Н. М.		Рильський – перекладач / Матеріали студентської конференції (14-15 травня 2003 року). Книга 2. Гуманітарні науки. – Чернівці: Рута 2003. – С. 179-180.
125.	Куделько З.Б.		Інтернаціоналізми в терміносистемі ринкових взаємин // Мовні і концептуальні картини світу. Збірник наукових праць. – Київ: Видавничий Дім Дмитра Бурого, 2004. –

		Випуск 11. – С. 233-236.
126.	Куделько З.Б.	Особливості полісемії в терміносфері ринкових взаємин / Науковий вісник Чернівецького університету. Серія: Германська філологія. – Чернівці: ЧНУ, 2004. – Вип. 188-189. — С. 118-123.
127.	Куделько З.Б.	Глосарій до навчального посібника A Practical Guide for Learners of English / Укл. Богатирець В.В., Копилов В.С., Куделько З.Б., Лучак М.М. – Чернівці: Рута, 2004. – 76 с.
128.	Куделько З.Б.	Практичні аспекти упорядкування терміносистеми ринкових взаємин / „Актуальні проблеми романо-германської філології в Україні та Болонський процес”: Матеріали Міжнародної наукової конференції (24-25 листопада 2004 року). – Чернівці: Рута, 2004. – С. 141-142.
129.	Куделько З.Б.	Антонімія в терміносистемі ринкових взаємин // Матеріали 8-ї міжн. конференції “Проблеми української термінології”. – Львів, 2004. – С. 106-108.
130.	Куделько З.Б.	The Phenomenon of Synonymy in the Marketing Term System: Objective and Subjective Factors / Матеріали Першої міжнародної науково-практичної конференції „Науковий потенціал світу 2004”. Філологічні науки. – Вип. 69. – Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2004. – С. 3-5.
131.	Куделько З.Б.	До питання про укладання багатомовних тлумачних словників // Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції „Слов’яни: історія, мова, культура” / за заг. ред. Шепеля Ю.О. – Том. II. – Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2005. – С. 3-5.
132.	Куделько З.Б.	Екстралінгвістичні чинники нормалізації термінології / Науковий вісник Чернівецького університету: збірник наукових праць. – Вип. 231: Германська філологія. – Чернівці: Рута, 2005. – С. 112-118
133.	Куделько З.Б.	Укладання багатомовного тлумачного словника дипломатичної термінології // Мовні і концептуальні картини світу. Збірник наукових праць. – Київ: Видавничий Дім Дмитра Бурого, 2005. – Випуск 16. Книга 1. – С. 220-222.

134.	Куделько З.Б.	Лінгвістичні чинники нормалізації термінології // Мовні і концептуальні картини світу. Збірник наукових праць. – Київ: Видавничий Дім Дмитра Бурого, 2005. – Випуск 18. Книга 1. – С. 244-247.
135.	Куделько З.Б.	Термінологічні аспекти конструювання навчальних текстів з іноземної (англійської) мови // Вісник: Проблеми української термінології. – Львів: Національний університет “Львівська політехніка”, 2006. – № 559. – С. 115-117.
136.	Куделько З.Б. Луцкова Ю., Мосічук О.,	Переклад як міст спілкування між народами // Матеріали студентської наукової конференції, присвяченої 170-річчю з дня народження Юрія Федьковича 12-13 травня 2004 року. – Історичні, економічні та юридичні науки, - Чернівці: Рута, 2004. – С. 365-366.
137.	Куделько З.Б. Григорчук В.,	Переклад англійської поезії // Матеріали студентської наукової конференції, присвяченої 170-річчю з дня народження Юрія Федьковича 12-13 травня 2004 року. – Історичні, економічні та юридичні науки, - Чернівці: Рута, 2004. – С. 273-274.
138.	Куделько З.Б. Грищук Т.,	Діалектика англійської мови // Матеріали студентської наукової Чернівецького національного університету 11-12 травня 2006 року. – Історичні, економічні та юридичні науки, - Чернівці: Рута, 2006. – С. 41-43
139.	Коваленко О., Куделько З.	Особливості перекладу інтернаціоналізмів українською мовою // Матеріали студентської наукової Чернівецького національного університету 11-12 травня 2006 року. – Історичні, економічні та юридичні науки, - Чернівці: Рута, 2006. – С. 87-89
140.	М.Лучак	Вирішальна роль мерів у муніципальному уряді США // Форум. – №2 . – Чернівці. – 2006. – С. 45-49.
141.	М.Лучак В.Фісанов	Британська політика в галузі освіти// Форум. – №2 . – Чернівці. – 2006. – С. 88-98 .
142.	Mykola Luchak Ol'ha Ivasiuk, Volodymyr Korylov.	Diplomacy: Improve Your Decoding Skills/ Дипломатія: Посібник з практики перекладу. – Чернівці: Рута, 2006. – 124 с.
143.	М.Лучак	Diplomacy: Improve Your Decoding Skills/

		Дипломатія: Посібник з практики перекладу. – Чернівці: Рута, 2006. – 124 с.
144.	М.Лучак	Перші українці в Америці: початок формування етнічної групи // Історико-політичні проблеми сучасного світу. Збірник наукових статей. – Том.12-13. – Чернівці: Рута, 2006. – С. 114-118.
145.	М.Лучак	Принципи демократичних виборів у США // Історико-політичні проблеми сучасного світу. Збірник наукових статей. – Том.14. – Чернівці: Рута, 2006. – С. 121-127.
146.	Viktor Levitskiy, Mykola Luchak.	Category of Tense and Verb Semantics in the English Language. (in English) In: Journal of Quantitative Linguistics. Routledge, 2005. Volume 12, No.2, P. 212-238.
147.	М.Лучак	Побудова мовного поля за допомогою квантитативних методів // Проблеми квантитативної лінгвістики: Збірник наукових праць. – Чернівці: ЧНУ, 2005. – С.245-272.
148.	М.Лучак	Мова та Інтернет. Наук. Вісник Чернівецького ун-ту. — Чернівці: ЧНУ, 2004. Вип. 234: Германська філологія. – С. 231-240.
149.	М.Лучак	Проблема граматичних форм майбутнього часу та „майбутнього в минулому” в сучасній англійській мові // Науковий вісник Чернівецького університету. – Чернівці: ЧНУ, 2004. – Вип. : Германська філологія. – С. 93-102.
150.	М.Лучак	Селективність сполучуваності лексичних і граматичних значень у функціональних стилях сучасної англійської мови // Наук. Вісник Чернівецького ун-ту. — Чернівці: ЧНУ, 2003. – Вип. 165-166: Германська філологія. — С. 297-309.
151.	М.Лучак	Особливості зв'язку семантичних підкласів з часовими формами дієслова у художньому стилі англійської мови // Наук. Вісник Чернівецького ун-ту. — Чернівці: ЧНУ, 2002. – Вип. 136: Германська філологія. — С. 23-36.
152.	Логвінов І.І.	Філософія літератури Магрибу як відображення французького та автохтонного світоглядів // Матеріали першої міжнародної науково-практичної конференції „Науковий потенціал світу '2004”. – Том 73. Філософія. –

		Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2004. – С. 8-10.
153.	Логвінов І.І.	Про так звану „смерть роману” або прозу Модіано // Питання літературознавства. – Чернівці: Рута, 2004. – Вип. 11 (68). – С. 147-157.
154.	Логвінов І.І.	Стильова генеза на перехресті ментальностей: новелістика Лейки Себбар // Літературознавчі студії. Збірник наукових праць. – Київ: Видавничий Дім Дмитра Бурого, 2004. – Випуск 7. – С. 192-195.
155.	Логвінов І.І.	Особливості вживання „арабізмів” у магрибській літературі (на прикладі творчості Асії Джебар) // Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції „Слов’яни: історія, мова, культура”. – Том. II. – Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2005. – С. 25-27.
156.	Логвінов І.І.	Маніхейські схеми та концепт бінарності як принцип побудови постколоніального роману Асії Джебар // Русская литература. Исследования: Сб. науч. тр. / Киев. нац. ун-т им. Т.Шевченко. – К.: Логос, 2005. – С. 341-348.
157.	Логвінов І.І.	Творчість Асії Джебар як відображення багатомовності постколоніальної літератури Алжиру // Мовні і концептуальні картини світу. Збірник наукових праць. – Київ: Видавничий Дім Дмитра Бурого, 2005. – Випуск 16. Книга 1. – С. 242-243
158.	Борисевич І. Нямцу А.	Загальнокультурна традиція в сучасному літературному контексті. Науковий вісник Чернівецького університету: збірник наукових праць. Випуск 301-302. Філософія. - Чернівці: Рута, 2006, 119с.
159.	Борисевич І.	Трансформація літературних архетипів у загальнокультурному контексті. Філософія гуманітарних наук: актуальність і перспективи розвитку. Матеріали наукової конференції. 5-6 жовтня 2006 р. - Чернівці: Рута, 2006. 81с.
160.	Борисевич І.	До проблеми функціонування фаустівського сюжету в літературі (теоретичні аспекти). Сучасна філологія в контексті глобальних змін: матеріали міжнародної науково-практичної

		конференції. 5-6 жовтня 2006р. - Гуманітарний інститут „ЗІДМУ”, Запоріжжя, 2006, 224с.
--	--	--